Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 11 (1522) 29:DE ÅRG. LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE. UPPLAGA A.

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD·AF
IDUN
FÖR·KVINNAN·OCH·HEMMET
FRITHIOF·HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 12 MARS 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELIN WÄGNER.

DÄR SVENSK KONST SKALL BO.

Liljewalchs konsthall och dess retrospektiva utställning.

DÅ ARKITEKTEN Bergsten fick sig anförtrodt att bygga den sedan många år efterlängtade konsthallen, lät han tydligen interiören, stort utrymme och god belysning, blifva det tyngst vägande. Utifrån verkar den nya byggnaden ej lika lyckligt. Den stora glaslådan — lanterninen — öfver södra gafveln kommer en lätt att tänka på växthus, och pelarnas uppbyggning af betong verkar fattigt och ger just ingen festlig känsla af konst. Mycket af det yttre verkar tillfälligt. Men det intrycket kväfves genast vid första inträdet. I byggnadens längdaxel gå två stora målarsalar och vinkelrätt mot dessa skulpturhallen, som är af en synnerligen god verkan med en kraftfull arkad och en till öfvervåningen gående fritrappa, som ger rytm och omväxling. På båda sidorna om dessa större salar sluta sig två gallerier — äfven de rymliga. Lika ypperlig är belysningen öfverallt, åstadkommen dels genom lanterninljus och dels genom snedställda fönster. Den grå putsytan verkar god och neutral som fond. Betong och puts förefalla mig visserligen något för torftigt, men allt är gjordt för att intet af arkitekturen skall förtaga intrycket af det utställda.

Man får verkligen något af den andakt och festglädje, som konsten bör ge, då man träder in på den nya utställningen. Och ett lyckligare val af de första utställarna kunde knappast ha gjorts. De tre: Zorn, Carl Larsson och Bruno Liljefors bilda den kraftigaste trilogi såsom representanter för den svenska konsten efter genombrottet. — Tyvärr utställas endast målningar och några teckningar, men dessa retrospektivt, så att man — trots flera af de mest representativa dukarna, särskildt Zorns, ej kunnat exponeras — får en förtydligande och intressant belysande öfverblick af deras utveckling från genombrottsåren och till dagsdatum.

Zorns produktion går — utan att egentligen kunna inrangeras i vissa perioder — såsom en nästan jämt stigande kurva. Bland de första af hans dukar

Jeanne Tramcourt.

Efter en oljemålning af Carl Larsson.

på utställningen är den förtjusande akvarellen "Modersglädje" (1882) och motivet från "Algers hamn" (1887). Från sistnämnda året förskrifver sig också den lilla akvarellen "Sommar" med tre nakna figurer i landskap och oljemålningen "Brödbakning" två år senare. Med dessa två dukar har Zorn kommit in i sin rätta motivkrets. Men ännu äro penseldragen korta och figurteckningen något ojämn. Redan samma år som sistnämnda duk finner man dock i det ypperliga porträttet af "Coquelin cadet" (1889) den stil med den breda penseln och ljusdunklet, som han sedermera utvecklar till en förvånande virtuositet. — På samma gång konstnärens kärlek till det blodfulla lifvet tar sig starkare uttryck, skärpes känslan för ljusets och mörkrets inbördes förhållande, och det breda, flytande föredraget, ofta med höga starka färger, blir förhärskande. Nakestudiet utvecklas allt mer.

Zorn har en förbluffande känsla för det individuella och karaktäristiska. Sällan går han dock på djupet i sin skildring, men genom en och annan karaktäristisk detalj fångar han helt impressionistiskt lifvet och psyken hos sin modell. — Djupast når han i Nationalmuseums "Midsommardans i Dalarna" (1897), den lidelsefulla dansens rytmiska rörelse, den ljumma luftens dallring och doft, ja den nordiska sommarens själ. Den komplex af rörelse och ljusrytm, som dansen ger upphof till, har flera gånger intresserat honom, såsom i den fantastiska "Polska" (1906) och i den så sent som 1913 målade "Dans i Gopmoorsstugan". Men aldrig har greppet blifvit fastare än i den första duken. — Motivkretsen rör sig ju i allmänhet i Dalarna, och de flesta dukarna därifrån äro oss ju alla välbekanta, såsom den ypperliga "Mona" (1898), "Hins Anders spelman" (1904), "På klippan" (1904) eller "Vattna hästen" (1908). Bland porträtten kunna vi nämna den koloristiskt ypperliga "Emma" och "Mouche" (1902), det monumentalt verkningsfulla af "Fru A. Wallenberg" (1903) eller af "C. F. Liljevalch" (1908).

Men på de senare åren slår Zorns blodfullhet lätt öfver i sinnlighet såsom i den burleska "Renaissance" (1913), "Hafstång" och "Småländska

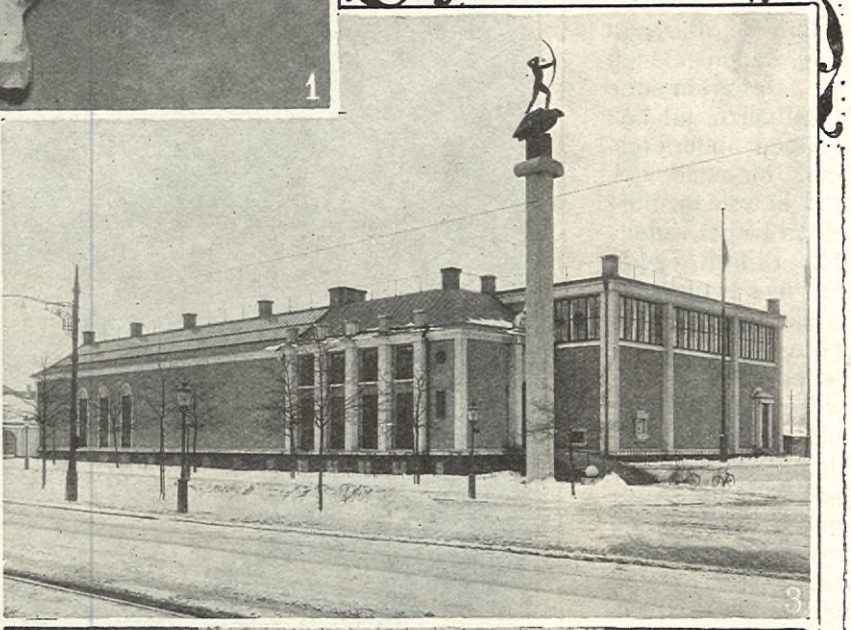

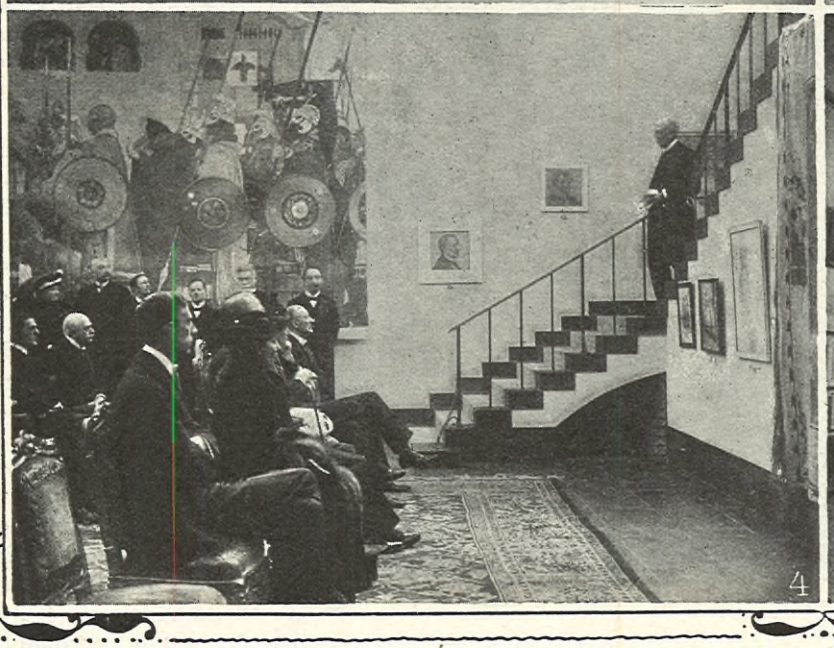

1. Miss Morris. (Amerikanske ministerns i Stockholm dotter.) Efter en oljemålning af A. Zorn. 2. Skulpturhallen med Carl Larssons Midvinterblot. 3. Exteriör af Konsthallen. 4. Invigningsakten med de kungliga i förgrunden. På trappan byggnadskommitténs sekreterare häradshöfding E. Kinnander. 5. Interiör af pelarsalen.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 5.—
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.50
Månad	» 0.75	Månad	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Stockholm, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Kl. 10—4.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02. Kl. 11—1.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.
Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61,47. Kl 9—6
Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9—6.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. 30 öre å textsida. 20 % förhöjning för särsk. begärd plats.
Utländska annonser: 30 öre efter text. 35 öre å textsida. 20 % förh. för särsk. begärd plats.

6

7

8

9

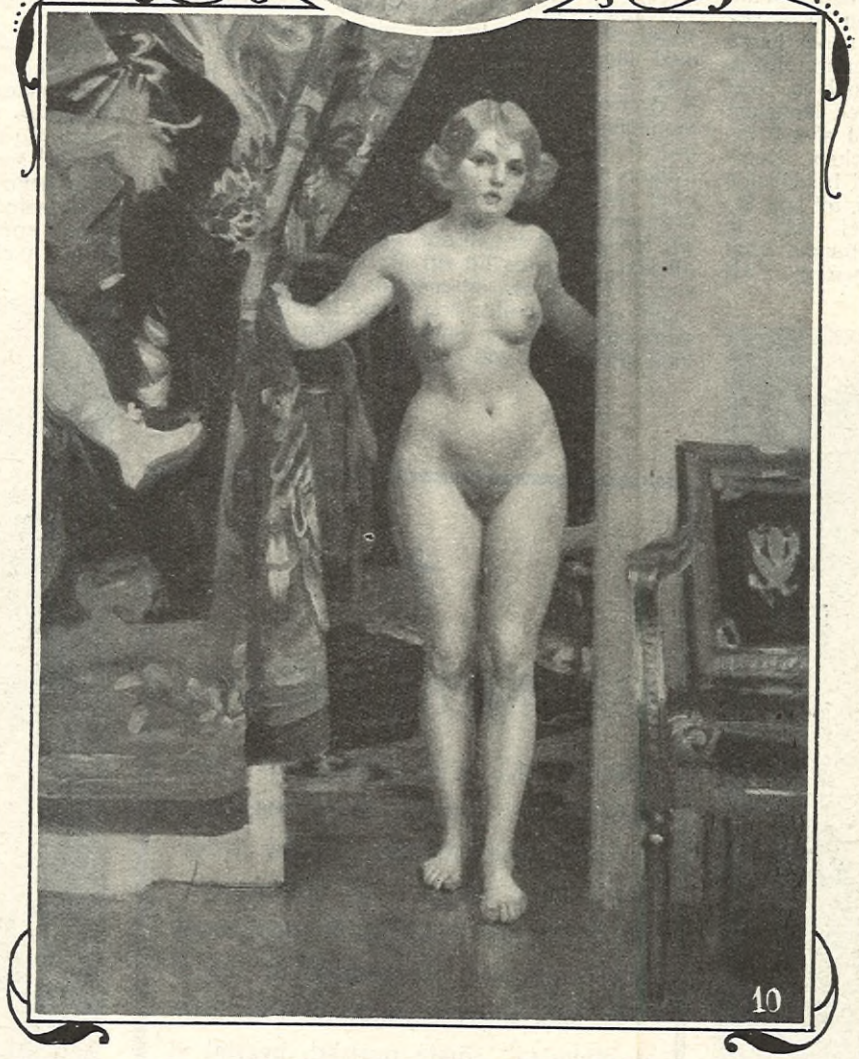

10

6. Konungens ankomst. 7. Skytteskälfva. Efter en oljemålning af Bruno Liljefors. 8. Kronprinsparets ankomst. 9. Intendenten Strindberg, Konsthallens chef. 10. Gobelin. Efter en oljemålning af Zorn. 4. O. Ellqvist. De öfriga: Blombergs internat. pressfotobyrå.

liggande" (båda 1914). "Fjorton år tror jag visst, att jag var" stöter med sin rent af plågade naturalism. Porträtten gå stundom öfver till rent stoffmåleri och teknik. Se till exempel det förvånande porträttet af prins Eugén! Men så komma stunder af samlande styrka och psykiskt djup, och Zorn ger oss dukar som "Självporträtt i vargskinnspäls", "Flodkulla en face", eller "Gammal spegel" (alla 1915) med sin ypperliga ljusbehandling. Det vemod, som clairobscuren och musiken kunde ge hos Zorn mötas vi aldrig af hos Carl Larsson. Redan som fullödig konstnär se vi honom i de lätta, förtjusande akvarellerna från Grez. Om vi nu helst föredraga "Höst" (1882), "Bruden" (1883), "I Montcourt" (1884) eller "Gamla minnen" (1885) — alltjämt samma läckra, mjuka behandling och känsliga valörer! Visserligen finna vi där bra litet af det, vi bruka anse speciellt för Carl Larsson, men det oaktadt tillhöra de det bästa af hans stafflitaflor. Men öfver illustrationerna till Elias Sehlstedts sånger och visor o. Singoalla går utvecklingen mot den stil, som är hans egen och vi alla känna så väl: de älskliga akvarellerna från Sundborn, hvilka såsom inga andra ge hemmets värde och solvarma lifsglada tillvaro. Alla adlas de äfven af en sann humor, som tar tillvaron på det rätta sättet — alltid med en glimt i ögat. När vi tala om Carl Larsson som konstnär, få vi icke glömma hans monumentalmåleri, för såsom sådan är och förblir han störst. På fondväggen i skulpturen hänger den stora "Midvinterblot" (1915). Här kommer den visserligen icke såsom i Nationalmusei trapphall i kollision med arkitekturen, men den kommer för nära åskådaren och man förlorar sig ohjälpligt i detaljen. Till någon af Carl Larssons starkaste saker hör den gifvetvis icke. I minnet måste vi återkalla trapphallen i Nationalmuseum eller Dramatiska teaterns foyer för att få vår uppfattning om konstnärens stora betydelse som monumentalmålare bättre balanserad.

Den minst universelle af de tre utställarna är onekligen Bruno Liljefors — men därför icke mindre originell. Ett litet "Porträtt af konstnärens fader" (1884) i lugn ton är det första vittnesbördet om hans ställning. Men redan nästa år börjar intresset för djur och deras lif i naturen göra sig gällande. Greppet är dock ännu osäkert och uppfattningen af motivet tar sig uttryck i en ängsligt noggrann teckning. Men med "Tjäderskytt" (1891) har han funnit sig själf och kommit in i 90-talets stämningsmåleri. Karaktäristiska äro "Vinternatt" (1897), "Uf vid hafvet" (1896) med sin kalla öfvergifna stämning och "Svanar" (1897) med praktfull kolorit i hvitt mot djupt grönt.

I och med sekelskiftet öfvergår Liljefors allt mer till syntes såsom i "Bränning" (1901), "Örn och hare" (1904) och "Bäckasin" (1905). Men utvecklingen fortgår och för tillfället är konstnären inne i ett stadium, där färg och lufttoner helt få bära upp kompositionen. Stundom misslyckas det, och byggnaden faller delvis sönder såsom i "Höst" (1916), men till lyckligt positivt resultat kommer han i den på stoffmåleri och rörelse rika "Räfjägare" (1916), "Vildgäss" (1916) med den djupa, blå färgen, markens fuktighet och de stora viddernas mäktighet liksom "Skytteskälfva" (1915) med det lyckliga greppet om ämnet och de rika, dallrande lufttonerna visa Liljefors' styrka under sista perioden.

Oaktadt de tre konstnärerna under första utvecklingsåren mottagit så starka intryck från utländska krafter har dock det typiskt svenska, såväl det för landets natur säregna som den nationella psyken gått dem fullt i blodet. Alla tre ha de på sitt originella sätt lyckats aflocka något af det mest centrala i vårt lif, både som individer och svenskar. Och just därför har deras konst såsom få andras förståtts och anammats af det svenska folket. Namnen Zorn, Carl Larsson, Bruno Liljefors ha — oaktadt deras starkt färgade personligheter — fått något af allmängiltighet — nått in i det, vi alla äga tillsammans som folk och kalla för vårt.

N. G. WOLLIN.

S:ta Birgittaskolan
Regeringsgatan 19–21
Linneutstyrslar
Handsydda linneblusar
Textilarbeten

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.
Specialitéer:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper
samt kartong.

Emma Öhman.

Å, HVAD VI ÄLSKA FRU OHMAN! UTROpet kom från en liten pigg, hvithårig gumma på "Hemmet för gamla tjänarinnor", och den soliga blicken öfvertygade om att hon på detta sätt ville ge uttryck åt sin och alla sina gamla kamraters uppriktiga tack till den afhållna direktrisen. Och man förstår den gamla! Den, som genom åren följt fru Emma Ohmans arbete för "de kära gummorna", finner det ganska naturligt, att det lilla senapskorn, som hon tillsammans med andra vänner till de gamla för mer än 30 år sedan sådde ut, vuxit till ett stort träd, under hvars grenar nu så många efter lifslångt arbete trötta och nötta vandrerskor kunna få hvila och ro. Det finns en motor, som ofelbart om ock långsamt drifver de mänskliga företagen framåt såsom intet annat, och den motorn heter kärleken. Hemligheten med framgången uti allt hvad fru Ohman gripit sig an med torde just ligga däri, att hon älskat människorna, och i all synnerhet synas de sjuka och trötta, de gamla och ensamma varit föremål för hennes kärleksfulla omsorg. Att kunna trösta, stödja och hjälpa, det har varit hennes lifs mål, och det har gifvit hennes hjärna tankar och viljan stål. Ett det allra vackraste bevis för hvad en fast vilja, ett praktiskt förstånd och ett varmt hjärta i förening kan åstadkomma utgör ju det nya solida "Hem för gamla tjänarinnor", som för icke så länge sedan invigdes, vid hvilket tillfälle Idun lämnade en kort redogörelse för detta hem och dess skyddslingar.

För Emma Ohman har det alltid stått klart att människan, äfven om det eller kanske just därför att det råkar vara en gammal, trött tjänarinna, icke lefver allenast af bröd, utan att äfven hennes sinne behöfver uppfriskas med något som lyfter det öfver hvardagslifvets grå. För den skull anordnar hon för "sina gummor" allt som oftast någon liten treflig fest, då de också komma i tillfälle att få höra god musik och sång. Den, som då sett gummornas glädje och tacksamhet, förstår hvad en sådan stund betyder för dem.

Fru Emma Ohman är utrustad med ett sundt och gladt ynne och en icke obetydlig portion humor. Detta är säkert en af orsakerna till, att hon så väl förstår sig på sina skyddslingar, huru olika hvarandra de än äro. För hvar och en tycks hon ha särskildt intresse, för hvar och en har hon en vänlig blick eller ett uppmuntrande ord.

Nyligen var det åter fest på Tjänarinnehemmet, men den festen var ej arrangerad af fru Ohman, utan för henne, och hon blef därunder föremål för en utmärkelse, som af henne själf var fullkomligt oväntad och från hennes synpunkt obehöflig, ty hon hyllar med energi den meningen, att en god gärnings lön ligger i gärningen själf. Emellertid var anledningen till festen den att konungen i nåder behagat tilldela fru Emma Ohman guldmedalj af 8:de storleken med kunglig krona att i högblått band å bröstet bäras, och den närmaste anledningen till denna utmärkelse var att fru Ohman, som var en af stiftarna af Tjänarinnehemmet, som bildades 1883, i år varit hemmets direktris i jämt 20 år. Medaljen öfverlämnades af styrelsens ordförande, ingenjör Oscar Hirsch, som därvid höll ett personligt och varmt tal, hvari han särskildt tackade fru Ohman för hennes outtröttliga arbetsintensitet och för hennes bergfasta tro på att alla hinder måste vika och hvarje god plan förr eller senare omklädas i verklighet. Fru Agda Montelius öfverlämnade å styrelsens vägnar härliga blommor och tackade med några hjärtliga ord för det alltid goda samarbetet. Före talen föredrogs sånger af fröken K. Branzell. Efter talen sjöng fru Lillemor Gagge Montelius först en för tillfället anpassad sång med ord af Ida Granqvist och musik af Alice Tegnér, hvilken själf skötte ackompagnemanget samt därefter många små vackra bitar ur sångsamlingen Dagsvisor. I det tack, som fru Ohman själf på sitt lediga sätt framförde, betonade hon särskildt, att hon hoppades till sitt lifs slut kunna få känna samma kärlek och intresse för sina gamla skyddslingar och hoppades hon också få mötas af deras genkärlek. På den enkla men fina festen, rådde hela aftonen en god och hjärtlig stämning.

M. P.

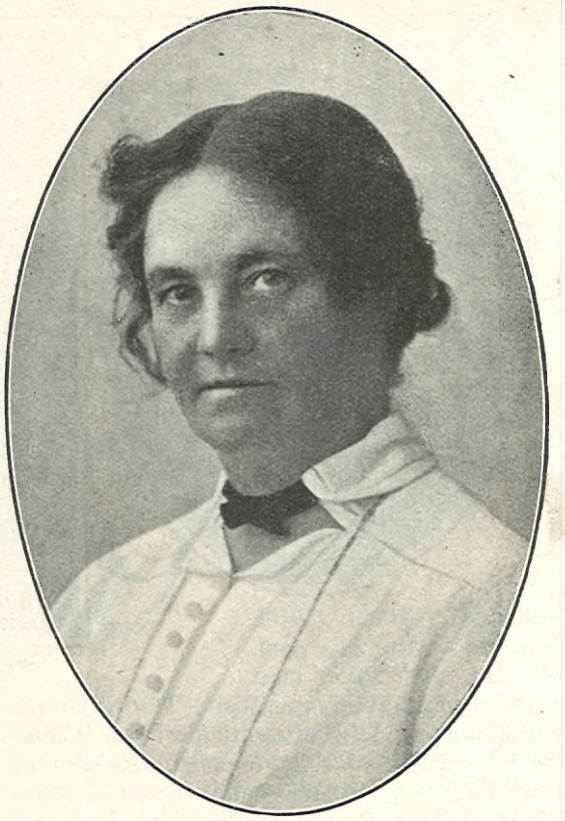

Anna Saxon.

NÄR ANDRA TÄNKA PÅ ANNA SAXON eller tala om henne, är det i nio fall af tio i främsta rummet i sammanhang med vegetarismen och hennes goda vegetariska mat, sammansatt efter alla konstens regler, och jag vore väl den sista att förneka denna sida af hennes personlighet. Men jag kan icke hjälpa, att det första, som slår mig för hvar gång jag träffar denna meningsfrände och vän, är hennes blida leende, hennes djupa förståelse, hennes anspråkslöshet och hennes redobogenhet att stå till tjänst i alla lifvets skiften.

Som fallet är med så många af oss andra är det sjukdomen, som först ledde henne in på vegetarismens för en 20—30 år sedan ytterst knaggliga stråt. Hon har berättat mig, att hon redan låg på sjukhuset för att opereras för sten, då den, som en tid efter blef hennes make, öppnade hennes ögon för vegetarismens och naturläkekonstens stora betydelse för sjuka. Knifven, hvars spets så att säga snuddade vid hennes kropp, blef aldrig införd. Att hon, sedan hon

Anders. Efter en oljemålning af fil. kand. Gunnar Pers. (Amatörernas konstutställning i Uppsala.) Finn, foto.

†

CARMEN SYLVA.

DROTTNING ELISABETH AF RUmänien eller Carmen Sylva, som hennes välkända litterära signatur lydde, har nyligen aflidit. Då drottningen i början af 1914 fyllde 70 år, meddelade Idun i sitt n:r 2 för nämnda år en af Mari Mihi skrifven skildring "Den hvita drottningen", jämte porträtt, hvartill vi nu hänvisa.

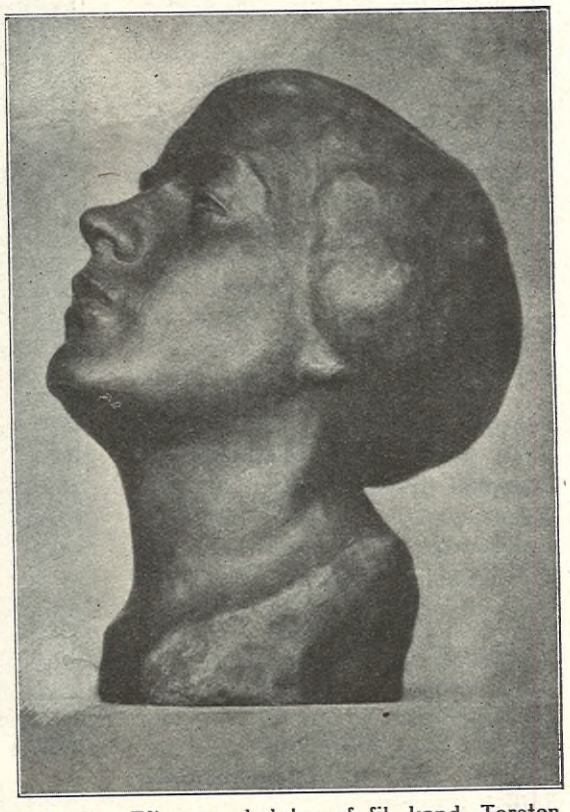

Hufvud. Efter en skulptur af fil. kand. Torsten Lenk. (Amatörernas konstutställning i Uppsala.) Finn, foto.

Pellerins Grädd- och Växt-Margarin
ersätta det finaste mejerismör.

återvunnit hälsan, blifvit vegetarismen trogen och arbetat för densamma, må ingen förtänka henne.

Det har aldrig varit Anna Saxons uppgift att arbeta utåt som talarinna eller skriftställarinna. Det är i det praktiska hon sett sin mission, och otaliga äro de husmödrar, som genom hennes kloka råd omfattat vår rörelse till egen och andras fromma. Många rätter har hon själf sammansatt, andra har hon öfverfört från andra land, sedan hon omarbetat dem efter svensk smak. I hennes gästfria hem, sedan tio år i Villa Vegeta, Stocksund, få hennes vänner och de många, som komma af studieintresse, rikt tillfälle att afprofva hennes kokkonst. Om hennes sakkunskap på området vittna ock de af henne grundade ambulerande vegetariska skolkökskurserna, som afhållits på skilda orter i vårt land och som äfven i utlandet vunnit berättigadt erkännande. Den administrativa delen af tidskriften "Vegetarianen" har hon under tolf år skött.

Då nu Anna Saxon den 11 mars fyller 50 år, skola säkert hennes många väner, spridda öfver allt i vårt land och i grannländerna, önska henne fortsatt lycka med make och barn och långt fortsatt arbete för den rörelse, som ligger oss varmt om hjärtat.

LOUISE LOMBARD.

Almanackorna.

Af KARL SCHEFFLER.

Öfversatt af **Erik Norling.**

DEN UNGE FRANZ SYNTHESIUS, EN prästson, i hvars familj själfrättfärdigheten var ärftlig, hade föresatt sig att bli en fullkomlig människa. Det var hans ärelystnad att nå en full universalitet och harmoni. Därför lefde han enligt alla de auktoriteters föredömen, som kommo i hans väg. Läste han Schiller, så gick han fullständigt upp i denne, och hade han framför sig en bok af Ibsen, var han helt och hållet uppfylld af dess anda. Med Flaubert var han naturalist, med Dostojevski psykolog, med Nietzsche blef han enslingen, med Balzac dök han ned i det sociala lifvets ström och njöt dessemellan af Gerstäckers jägarlatin, af den äldre Dumas' äfventyrsromantik eller Sherlock Holmes uppfinningsrikedom. Men dessutom bläddrade han i alla slags vetenskapliga böcker, bedref stödd på tidningarnas ledare ett missnöjdt politiserande och sågs på galleriet i alla teatrar. För det mesta satt han och läste till långt inpå natten och vaknade nästa morgon med något som liknade svåra kopparslagare. Då han sedan uträttade sitt arbete nere på byrån dåligt och fick uppsträckning för det, tyckte han sig vara en martyr och tänkte: "att vederfaras orätt är en lisa för stora själar". Han satte sig vid sina tjänsteböcker och förfärdigade i hemlighet sentenser och vishetsregler. Han var berömd för sådana inom sin vänkrets. Så snart man fick syn på honom, ropade man af gammal vana: Franz, gör en sentens åt oss! Han funderade en liten stund och sade därefter något som brukade börja med orden: "De flesta människor tro, att..." eller "Man borde..."

Naturligtvis kände sig Franz misshandlad af ödet; men han insåg också, att det måste så vara. Hans bröder togo inte tillvaron hälften så allvarligt och grundligt som han, och ändå hade de med glans gått igenom alla examina och hade redan haft märkbar framgång i lifvet, medan idealisten Franz måste nöja sig med en underordnad skrifvarplats och alltid förblef hvad han var, ett osjälfständigt biträde. Men han var dock den, som skulle komma mänskligheten att blygas öfver sig själf och fördunkla alla. Ännu så länge hade han visserligen haft mycket svårt att komma till rätta med de enskilda människorna, fastän han var en oförarglig person och lefde stilla för sig själf. Han hade en kort tid varit förlofvad, men hans fästmö hade upplöst förbindelsen, då det efter några få veckor visade sig omöjligt för henne att stå ut med hans lärorika konversation och mängden af hans intressen och då han ju förresten tycktes oförmögen att komma någon vart i lifvet. Så mycket giltigare skäl hade han nu att trösta sig med de stora männen, hans förebilder, som också de varit ensamma män. Lutad öfver deras skrifter fick han ofta tårar i ögonen, så innerligt upplefde han med dem det sanna, det goda och det sköna. Dock kunde han inte underlåta att medan han grät af hänförelse se sig i spegeln, för att erfara, om han såg riktigt betydande ut, också då han grät.

Sina rum hade Franz inredt som en liten doktor Faust. Öfver skrifbordet hade han placerat en dödskalle; under denna stod prändadt med guldbrons på svart papper: 'Memento mori!" Därbakom hängde två värjor i kors och en revolver, vid hvilken var fäst en lapp med påskrift: "Laddad!" På hyllorna lågo sönderlästa Reclam-häften i höga trafvar, och väggarna voro fullkletade med bilder, som han klippt ut ur tidskriftshäften. Där var Böcklins Dödens ö, en frodig Schwartzwaldsskönhet, hufvuden af berömda män, Mona Lisa, reproduktioner af Klingerska raderingar och några flickhufvuden från cigarrlådslock. På skrifbordet hade han anordnat en artistisk oordning, och på nattduksbordet i kammaren bredvid lågo alltid ett ark papper och en blyertspenna, så att Franz genast skulle kunna notera sina infall, då han vaknade om natten.

Nu hände det en julafton, att hvar och en af hans bröder skänkte honom en almanack. Det var två praktfulla väggalmanackor med allegorier i djärfva kulörer och med gyllene visdomsteser af många berömda män, en under hvarje datum. Franz tog emot gåfvorna med tacksamt sinne och hängde den ena öfver sitt tvättställ i sofrummet, den andra öfver soffan i arbetsrummet. Hädanefter njöt han hvar morgon med ännu sömndrucken blick en sentens, under det han tvättade sig, och ytterligare en sentens, innan han satte sig ner för att dricka sitt kaffe. Detta var precis efter hans sinne. Han öfverlade med sig själf, hvilken ideell nytta han lämpligen borde dra ur situationen, och beslöt att inrätta sina dagar efter anvisning af kalendersentenserna och på så sätt låta sig ledas med stolt säkerhet af de stora männen mot fullkomlighet.

I början syntes denna kalendertillvaro arta sig väl. Han hade bara att se upp ytterst noga, så att ingen enda lefnadsregel undgick honom. Föröfrigt satte kalenderauktoriteterna ganska höga fordringar på honom. För den 10 januari t. ex. stod det på almanackan ofvan tvättstället, att en sund själ kunde endast bo i en sund kropp, hvilket genast förmådde Franz att göra några gymnastiska rörelser, att trots kylan öppna fönstret — något som skaffade honom snufva — och på kvällen anmäla sig till inträde i en idrottsförening. Men knappt hade den sträfsamme unge mannen hunnit ett stycke in i februari, förrän en besynnerlig tvetalan yppade sig. Hade hans bröder velat göra narr af honom, eller var det en ren tillfällighet? Kort sagdt det visade sig allt oftare, att sentenserna både i sängkammaren och i hvardagsrummet motsade hvarann på ett alldeles oförenligt sätt. Antingen stämde de båda kalendrarnas lefnadsregler för samma dag inte alls öfverens eller också gaf en och samma almanacka i dag ett vishetsråd och i morgon dettas raka motsats. Stundom hände det äfven, att samma auktoritet motsade sig själf med oerhörd inkonsekvens under loppet af några få dagar. I detta utmärkte sig Goethe framför alla andra. Franz fick känna på, att det minsann inte är så lätt att bli en fullkomlig människa. En gång sade kalendern "Människan måste vara ädel, hjälpsam och god". I följd häraf skänkte den förträfflige Synthesius bort hela sin dagsinkomst åt några fattiga och hungrade själf, med hemlig njutning. Nästa dag däremot uppträdde han groft mot sin värdinna och var helt enkelt outhärlig nere på byrån, ty öfver hans soffa hade den dagen stått Vischers ord: "För att kunna slå sig igenom här i lifvet behöfves en god portion hänsynslöshet". Men det skulle bli ännu värre. Ofta kände han sig till mods ungefär som en gång då han var barn och hade skickats af sina föräldrar i ett ärende till en granngård, öfver hvars port han läste dessa båda inskrifter: "Välkommen, stig på, bringa lycka med dig hit in!" och därunder: "Förbjuden ingång, arga hundar!" Medan han tvättade sig läste han en morgon: "Plikten att bättra ger rätt att tadla". — Men ofvanför soffan fick han några minuter senare läsa: "Det är lättare att tadla än att åstadkomma bättring". Med sinnet upprördt af lockelser än hit, än dit lämnade han sin bostad.

En annan gång, medan han klädde sig, föll hans blick på dessa ord: "Den som är blygsam måste lära sig fördra mycket", och under kaffedrickningen: "Blygsamhet är en prydnad". Han var lycklig hela dagen och anspråkslös ända till fräckhet. Men nästa morgon kastades honom i hufvudet den sentensen, att endast tiggare äro blygsamma. Och den var till på köpet af Goethe. Franz blef så småningom nervös. Kalendern A. sade: "Man måste känna målet före vägen," och kalendern B. svarde: "Vägen är målet". Eller en annan dag så här: "Ett godt uppsåt är något förmer än all framgång" och där bredvid: "Uppsåtet är intet, gärningen allt". — "Tjäna mänskligheten," sade den ena manande rådgifvaren, och den andra replikerade: 'Ingen kan tjäna två herrar."

"Känn dig själf," läste han vid uppstigandet och menade, att mot det budet kunde då väl ingenting invändas, och företog sig ifrigt att lära känna sig själf. Icke dess mindre sade honom något senare Goethe, den store, vise Goethe, som inte tillåter någon motsägelse:

> Erkenne dich, was hab ich da für Lohn?
> Erkenn ich mich, so muss ich schon davon

Det var liksom en illvillig rivalitet mellan de två almanackorna. De icke blott beröfvade Franz återstoden af hans egen karaktär, hans vilja, utan ödelade efter hand hela hans själslif. Världen tycktes honom vackla i själfva sina moraliska grundvalar. Ju längre året skred framåt, desto värre blef det. Inte ens de heligaste ting lämnades oantastade. "Kärleken är det högsta", sjöng en diktare öfver kaffebordet. "Kärleken är en bedröfvelse", förklarade skalden i den andra almanackan. Allra värst var Nietzsche med sina maximer och reflexioner. De moderna öfver hufvud taget! De kunde minsann göra lifvet surt för en ärlig syntetiker.

På sommaren reste Franz bort under fjorton dagar; då hämtade han sig en smula.

Manuskript från romanpristäflingen 1915,

som ännu kvarligga å redaktionen, torde afhämtas före 1 april. De efter den tiden ännu återstående makuleras.

RED. AF IDUN.

Men knappt var han tillbaka, förrän det blef svårare än någonsin. Redan den första morgonen sade hans ena kalender: "Sträfva alltid mot något bättre!" hvarpå den andra strax genmälde: "Det bättre är det godas fiende". Så småningom kom Franz till den insikten, att man gentemot hvarje "sanning" kunde ställa upp dess diametrala motsats och att denna egentligen var precis lika riktig. Han tappade alldeles bort sig i experimenterandet med att vända ut och in på moraliska sanningar. Under denna anarkistiska verksamhet försummade han sitt arbete till den grad, att man måste säga upp honom från hans plats. Nu blef han verkligt rädd för sina almanackor; likväl kunde han inte förmå sig att helt enkelt rycka ned dem från väggen och kasta bort dem. Ett slags förföljelsevanvett bemäktigade sig honom.

Sylvestermorgonen, då han för sista gången skulle infinna sig på byrån — ty han mötte det nya året utan anställning —, då han nu stod öga mot öga med sängkammaralmanackans sista blad, kom det ändtligen till en katastrof. Under tvättningen läste Franz Synthesius Nietzsches aforism: "Hvar och en som tänker i djupare mening vet, att han alltid har orätt, han må sedan handla eller döma hur han vill". Utan all vidare besinning störtade Franz, halfnaken som han var, ut i hvardagsrummet, drog fram revolvern bakom dödskallen och sköt sig i hjärtat. Han hade så brådtom, att han därvid glömde se sig i spegeln. Då hans värdinna kom in och fann honom död, hade han ännu det kyska hvita tvållöddret kvar på sin kropp.

På almanckan öfver soffan stod denna dag att läsa som sylvestersentens: "Var dig själf!"

Men dessa ord har Franz Synthesius icke hunnit uppfäcka. Han har dödt på sin väg mot fullkomligheten, innan han kunnat nå denna all världsvishets kärna.

Afviga och räta.

Sy-Linas intryck af svenskt nutidslif i familjekretsar och annorstädes.

V.

TÄNK ATT KOMMA UT OCH NER PÅ gatan och att veta att man är midt i Stockholm. Jag måste be Gertrud nypa mig riktigt hårdt, för att jag skulle känna att jag inte drömde. Men genast vi kom utom porten, fick jag se den där underliga herrn igen, som smet igenom utan biljett, och som stod och stirrade på oss utanför Centralstation. Han stod på andra sidan gatan och låtsades intressera sig för några sylter, korfvar och kroppkakor, hvilka såg vådligt oaptitliga ut i ett magasinsfönster.

Jag frågade Fingal hur många människor det finns i Stockholm, och då han sa: — Så där en fyra hundratusen, så tyckte jag att det allt var bra märkvärdigt, att jag, den lilla stund jag varit i Stockholm sett den där människan som nu gick efter oss, inte mindre än tre gånger.

Både Fingal och direktör Roberts kastade en hastig blick bakom sig, medan naturligtvis Gertrud tittade åt galet håll.

— Vid Neptuni skägg, Fingal svär aldrig men använder en hop andra hemmagjorda uttryck, som ä' precis lika bra, har inte Lina rätt. Det där känner man igen. Men att man skulle bli skuggad i ens eget land, det hade jag ändå inte trott. Jag har minsann fått nog af den sorten, både i Preston och Kirkwall är dom alldeles som galna. Men kom i håg en sak, flickor, låtsas bara om ingenting. Behandla bara den där figuren som komma luften. I detsamma hördes regementsmusik, och det var som om det lyst upp i ansiktet på alla människor, och en massa småpojkar kom gnoende från alla möjliga håll. — Vaktparaden!

Fingal stack sin arm under min och så sprang vi alla fyra, som andra tokar det mesta vi kunde, och hann ner till Strandvägen just som den kom förbi. Det var hästgardet — och oh hvad dom va ståtliga och granna! Och så förskräckligt mycket folk som följde med. Frälsningssoldater, tidningspojkar, och springflickor och jungfrur med småbarn och gamla ärevördiga herrar, som såg ut som om de inte alls gick där för spektakels skull.

Och så säger dom att Stockholm är en sådan stel och tråkig stad. Tänk bara om man bar sig så där tokigt åt i Östervik ,ett sådant lefverne det skulle bli.

Sedan vi följt vaktparaden så långt vi kunde gick vi till Nationalmuseum. Där vi vandrade omkring ett par timmar. Om jag bara kunde begripa hvarför Henrik Roberts hängde med oss hela tiden, när det syntes så tydligt att han hade grymt tråkigt, och Gertrud var inte vidare road hon heller. Men det var Fingal och jag desto mer. För han var så lycklig, som ni väl kan förstå, att få visa mig allting, och jag var så glad att få visa att jag inte var så dum, fast jag suttit i en småstadshåla hela mitt lif. En hel hop taflor kände jag genast igen och kunde tala om hvem som målat dom och hvad de föreställde. Det var alldeles som att råka på gamla bekanta och goda vänner, både professor Nordenskiöld på isstyckena, Carl XII:s likfärd och En hjältes död och den verkliga Kung David och Saul. Men kan ni tänka, att just som vi skulle gå ner för de breda marmortrapporna, så fick jag omigen se den där människan, som skuggade oss, och det såg ut som om han och rockvaktmästaren haft något smussel med hvarann. Fast då vi kom dit, så var han inte där längre.

Jag vet inte, om de andra märkte honom, för ingen sa någonting, men jag började tycka att det var riktigt kusligt.

Och så gick vi till Royal för att dricka förmiddagsté, då annat anständigt folk brukar dricka eftermiddagskaffe.

Vet ni det var alldeles som en dröm att från den kalla vintern därute komma in i den milda luften och att se grönskande gräsmattor med stora grupper af tulpaner, hyacinter och narcissor. Både musiken och vattenkonsten spelade. Jag blef så ljufligt trött och sömnig i min bekväma korgstol, att jag inte orkade prata på en lång stund.

Nu var det Gertrud och Roberts som va' intresserade i stället. Alla möjliga människor kände de igen och pratade om en massa saker, som hvarken jag eller Fingal hade reda på.

Toaletterna ja! Ack, jag skulle ju passa på och studera moderna, men sannerligen jag iddes. En enda dag kunde jag väl få känna mig fri och ledig och låtsas som om Sy-Lina aldrig funnits till.

Plötsligt väcktes jag upp, som om jag fått en elektrisk stöt, då Fingal sade till Gertrud, att Bror Bengtsson satt där borta i hörnet och att han tyckte att de borde gå och hälsa på honom. Och så lämnade de gemena varelserna mig och Roberts ensamma.

Hvad skulle jag ta mig till! Springa min väg. Men hvart?

Jag hann inte göra någonting, för i samma ögonblick flyttade sig Roberts öfver till Fingals stol och frågade med en konstig stämma hvarför jag var så stel mot honom, vi som var gamla barndomsvänner.

Men då vet ni, då rann sinnet på mig.

— Vi barndomsvänner, sade jag. Det kan jag inte minnas. Och för resten är det många, många år sedan direktören kände mig. För den där lilla halfva-centimeters lyftningen på hatten på gatan räknar jag för ingenting.

— Lina, jag förstår inte alls. Det där är ju bara inbillning. Vi ä' ju du och gamla bekanta och så behandlar Lina mig som om — som om jag vore jag vet inte hvad.

— En bof kanske, flög det ur mig, innan jag hann hejda mig — eller en bracka, för det är ni.

Han blef lika grönhvit som på Knutsbalen och två stora ådror, en vid hvardera tinningen, svällde, så att jag blef riktigt rädd, men jag ångrade mig inte.

— Eftersom fröken Börjesson själf tagit upp ämnet — på ett så utmärkt finkänsligt sätt, så ber jag att få fråga hvarför ni blandade er i den där halsbandshistorien, sade han stelt och kallt. För nu var han också arg.

— Hvarför! Därför att jag ville inte att Fingals vän och den som en gång umgåtts i vårt hem skulle bli en brottsling. Men hur vet ni att jag gjorde det?

— Det var en smal sak att göra rockvaktmästaren och kallskänkan några ofarliga frågor. Så-å, och ni trodde förstås att jag ämnade s t j ä l a halsbandet. Det kunde inte falla er in att det var ett skämt.

— Ni såg så lagom skämtsam ut, både ni och fröken Gudrun.

Då skulle ni sett, han spratt till som en orm och riktigt hväste: — Hvad har Gudrun Fristedt med halsbandet att göra?

— Det är just hvad jag har undrat på i alla dessa veckor, sade jag.

— Hur såg hon ut, hvad såg Lina, hur gick det till? Frågorna ramlade ur honom som ärter ur en påse. Och som jag nästan tyckte, att det gjorde mig ondt om honom, han såg så desperat ut, så berättade jag hvad jag visste om Knutsbalen.

— Ja, men såg Gudrun, att jag tog halsbandet? undrade han med en sådan där kväfd stämma, alldeles som Anders de Wahl.

— Nej, det är jag nästan säker på att hon inte gjorde. Men hon såg hur blek ni blef, och då blef hon lika blek.

En lång stund satt han tyst och stirrade rätt fram och så sade han: — Ni är en märkvärdig kvinna, lilla Lina. I vår tid nästan ett fenomen — så som ni helgar ert barndomshems minne och så som ni alltid håller er sköld blank och ren. Och jag förstår ju att det e n d a s t är för den skull ni ingenting sagt till någon om detta och inte heller kommer att göra det. Jag förstod att han ville att jag skulle lofva att aldrig säga någonting om detta, men det ville inte jag. Utan i stället började jag tala om fröken Gudrun, som ska gifta sig redan om två månader med sin baron — ja för det var inte någon grefve, utan en baron Douglasson, som dessutom är ingenjör och skall anlägga någon slags fabrik uppe vid Östervik, och det var bestämdt innan han alls råkade fröken Gudrun.

Aldrig har man väl hört, att baroner i romaner också kan vara duktiga ingenjörer och inte heller att de se ut som fröken Gudruns baron. Han är kort och bredaxlad och ful och manlig och ser nästan mindre ut än hon, fast det är han inte.

— Två månader, sade Henrik Roberts, ja det kan hända mycket innan dess — i dessa tider. Och så tände han en cigarrett och blåste ut blå hvirflar i ljuset på ett sådant där öfverlägset sätt som retar mig.

Och så kom Gertrud och Fingal tillbaks och föreslog att vi skulle gå bakvägen öfver till Grand Hotel och äta middag där. För

det var ju meningen att jag skulle få se många märkvärdiga ställen som möjligt.

Men det skall jag säga, att var den där konstgjorda trädgården vacker, så var det väl ingenting mot den verkliga utsikten från Grand Hotels matsal. Jag fick platsen närmast fönstret och jag kunde inte låta bli att titta ut mellan råsidengardinerna. Det var kanske inte alls passande, men det brydde jag mig inte om. Tänk bara, kungliga slottet, fast det ju är så fasligt enkelt, inte ett enda torn, så ser det ut ändå så kungligt ut, och så Strömmen och alla broarna och ljusen och spårvagnarna, som kilar omkring så att ljuset gnistrar om dem. Jag skulle kunnat se på det i hela mitt lif utan att bli trött. Men så fick jag höra så lustigt prat alldeles i närheten. Det lät bara som mich mach alltsammans och inte alls som sådan där vacker italienska som man får höra på Gregorimarknad ibland och inte heller som judetyska. Och så flitiga de var sedan. De talade med nackar och fingrar och axlarna och hela kroppen, jag tycker de skulle bli trötta någon gång, men när de skrattade så var det vara med läpparna och inte alls med ögonen. Fingal sade, att det var rika ryssar, som det nu finns så fullt af här, och att de nog inte hade så roligt, fast de åt kaviar och pratade så mycket. Aldrig heller har jag sett sådana spetsar och smycken och af damerna var en allt ändå vackrare än fröken Gudrun. Fastän allt annat de hade på sig såg taskigt ut. Ingenting var riktigt rent och ingenting satt som det skulle.

Och just som jag satt och tänkte på det, så nickade en af damerna åt vårt bord och Roberts reste sig upp och bugade. Då må ni tro att Gertrud blef intersserad, och det blef en herre i svart helskägg och glasögon, som satt och läste vid ett annat bord, också. För han lade helt tvärt ner tidningen och släppte oss sedan inte med ögonen.

Men den som inte blef intresserad det var Roberts. Han såg bara förargad ut och gjorde ett hemligt tecken till damen.

Jag kunde inte låta bli att tänka att allting var bra konstigt, hemlighetsfullt och besynnerligt i Stockholm, då Fingal i detsamma sade:

—Lina du, titta ut ett litet slag genom fönstret och rör inte på dig, medan jag säger någonting till dig. Säg, har du lagt märke till den där svartskäggiga tyska professorn där borta? Vet du hvem det är — jo, samme person som skuggat oss hela dan.

Naturligtvis glömde jag i häpenheten Fingals varning, släppte gardin och stirrade på professorn. Som strax efteråt betalade och gick. — Nå du duger då hvarken till spion eller diplomat, skrattade Fingal, medan Roberts muttrade någonting om att man inte skall döma hunden efter håren.

Strax efter gick vi också. Jag var så trött, att allting var som en dimma, och jag bara längtade ut till Fingals båt, som ju är som en del af honom själf och om hvilken jag drömt så många oroliga drömmar och till hvilken mina tankar alltid går, när jag står i mitt lilla fönster där hemma och ser på blinkljusen vid järnvägen.

Tänk middagen gick till nära fyratio kronor, tjugo dagars arbetslön för mig, och kyparn såg inte alls ut som om han tyckte att det var någe märkvärdigt. Hade det varit hemma på Stadt så hade de bockat oss ut ända på torget.

Direktör Roberts följde oss till Värtavagnen, men där ändtligen sade han god natt och försvann i mörkret med uppdragen rockkrage och nerdragen hatt.

O, hvad jag blef lätt om hjärtat, det hade varit ett sådant tryck hela dagen, och förvånad sedan. För jag hörde ju alldeles tydligt när han sade till Fingal, då vi satt på Grand Hotel, att han gladde sig åt att få se hans båt och att ligga där en natt. Han sade det så ovanligt högt, som om det var riktigt meningen att det skulle höras.

— Nå, det var då för innerligt väl, att vi blef af med den där kardborren, tyckte jag, men det tyckte inte Gertrud. Fingal sade ingenting, satt bara och såg mycket fundersam ut med ett djupt veck i pannan. Och till sist förklarade han, utan att någon af oss frågat, att han inte begrep ett smack af alltihop.

Bara ett par steg från spårvagnen låg Fingals båt, men det var omöjligt att se någonting annat än ett mörkt skrof. Och för att komma dit måste vi först ta oss öfver en gammal pråm. Fingal gick före oss och så lyfte han oss ombord. Hvad det ändå kändes lugnt och säkert det ögonblick han höll mig i sin famn, kanske en sekund längre än som var alldeles nödvändigt, och så hviskade han någonting om att nu strax skulle han och hans gossar få önska sin skyddsängel välkommen. Och så förde han oss ner i salongen, där alla lampor var tända.

Men jag var så rörd, då Fingal presenterade styrman, och maskinisten och kocken och någon han kallade donkyman, att jag ingenting kunde se för tårar. Tänk alla dessa modiga män, som troget följt min hjälte på så många lifsfarliga resor. Jag var färdig att ta dem i famn allesammans, då en skugga i det samma visade sig i trappan.

Det var han, skuggan, som skuggat oss hela dagen, som sade att han hoppades att han inte kom olägligt.

— Jo, alldeles förbannadt olägligt. Tänd i navigationshyttan, sade Fingal sedan till donkyman, den här herrn och jag ha en del privat att språka om.

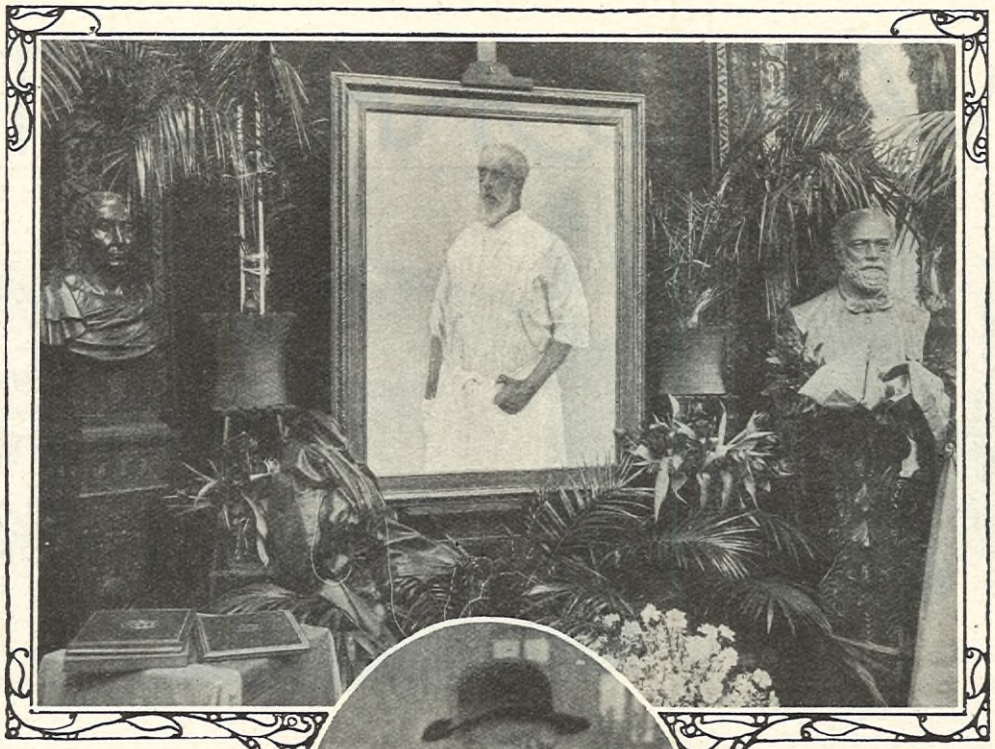

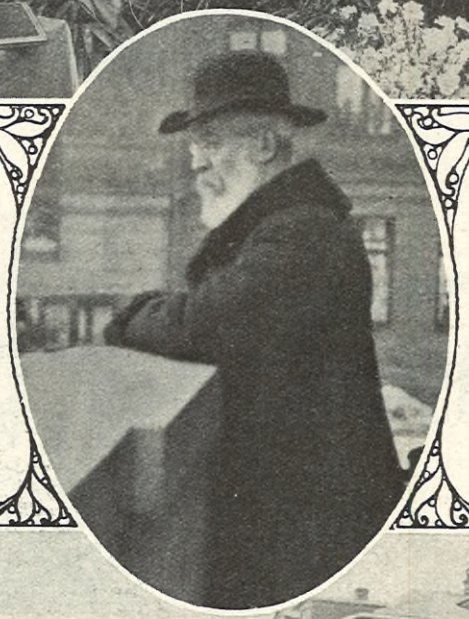

PROFESSOR JOHN BERG, Serafimerlasarettets i Stockholm öfverläkare och som bekant en af våra mest framstående medicinska vetenskapsmän, har i dagarna fyllt 65 år och med anledning däraf lämnat sin maktpåliggande befattning vid den stora sjukvårdsinstitutionen. Vid afskedstagandet blef professor Berg föremål för storslagna hyllningar från sina kolleger, från Medicinska föreningen och från sjukhusets olika funktionärer m. fl. Ett porträtt i olja af jubilaren, måladt af artisten Lindström, öfverlämnades till Serafimerlasarettet. Vår öfversta bild återger nämnda porträtt. Den nästa bilden visar prof. Berg mottagande Medicinska föreningens hyllning, hvilken framställes å den understa bilden. — Foto. Almberg & Preinitz och Pressfotobyrån.

UR VÄRLDSKRIGETS

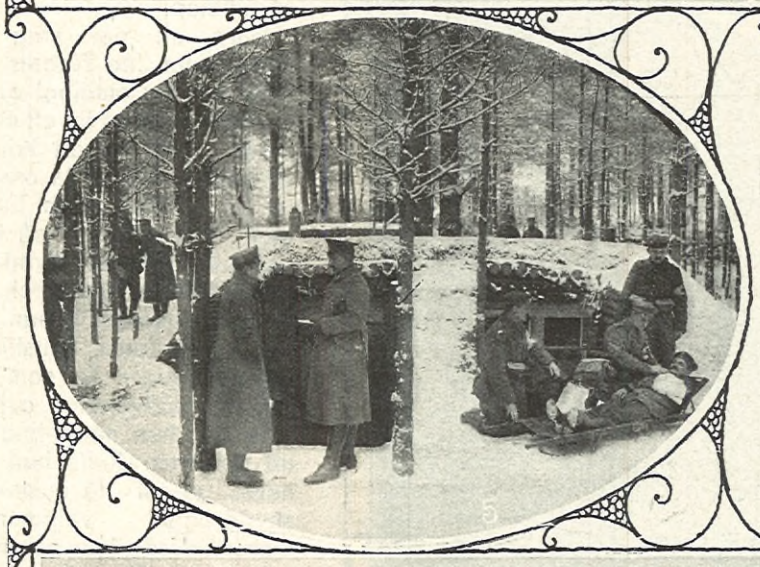

1. Kronprins Boris af Bulgarien samtalar med metropoliten i en eröfrad macedonisk stad. 2 o. 4. Från det tyska kustförsvaret i Flandern: Marinsoldater i skjutställning bland dynerna. — Alarm i ett tyskt kustfort. 3. Skidpatrull af bayerska soldater redo till rekognosceringsfärd på Vogeser-platån. 5. En förbandsplats i en snöfylld rysk skog. 6. o. 17. Staden Verdun i norra Frankrike, om hvilken nu striden står hård mellan fransmän och tyskar. 7. Zeppelinare, som ute på hafvet sänka ett fientligt fartyg. 8. Grekisk-albaniska skönheter från Argyrokastro. 9. Ryss-

lands yngste s
gamle Katja S
ett sibiriskt erg
fångatagen af
ve Bernstorff, T
i Amerika, på
Wilson i "Hvita
ton för underh
nia-affären. 11.

BILDERALBUM

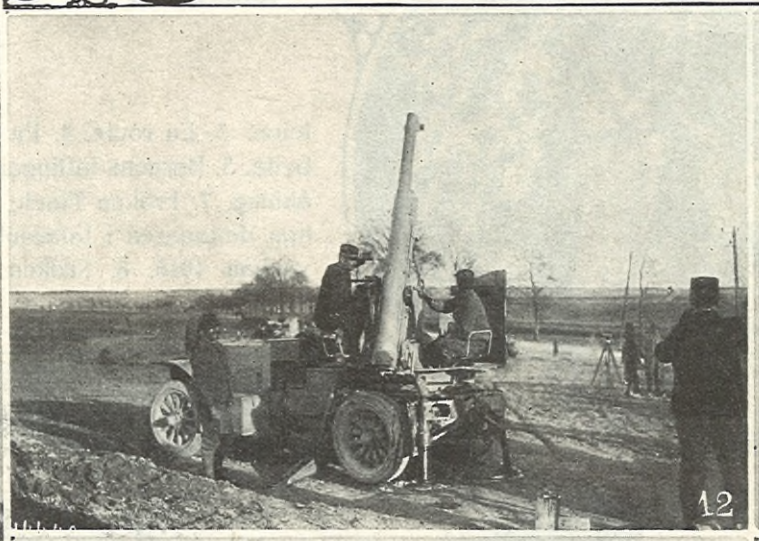

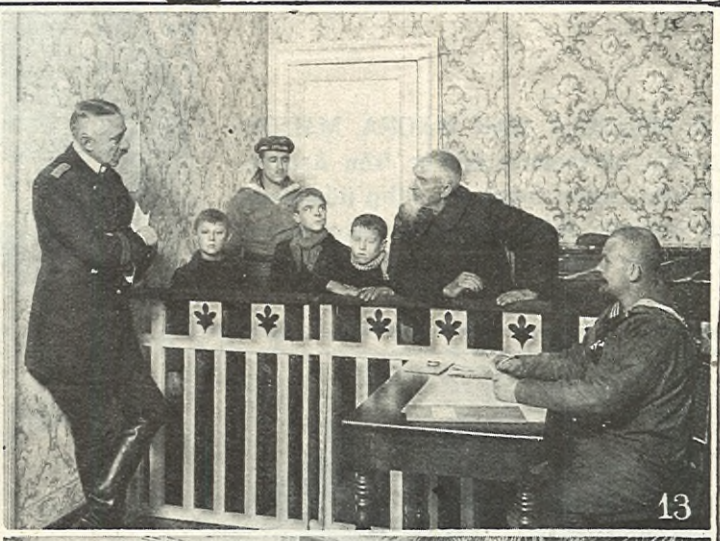

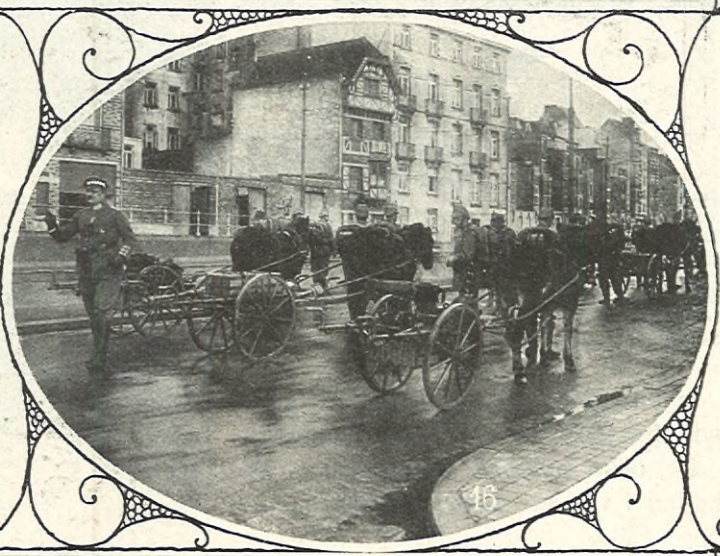

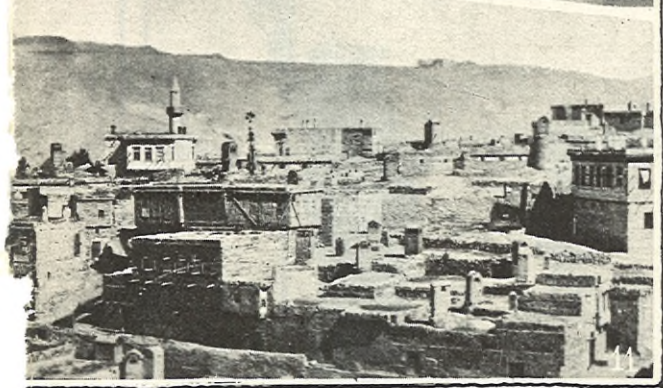

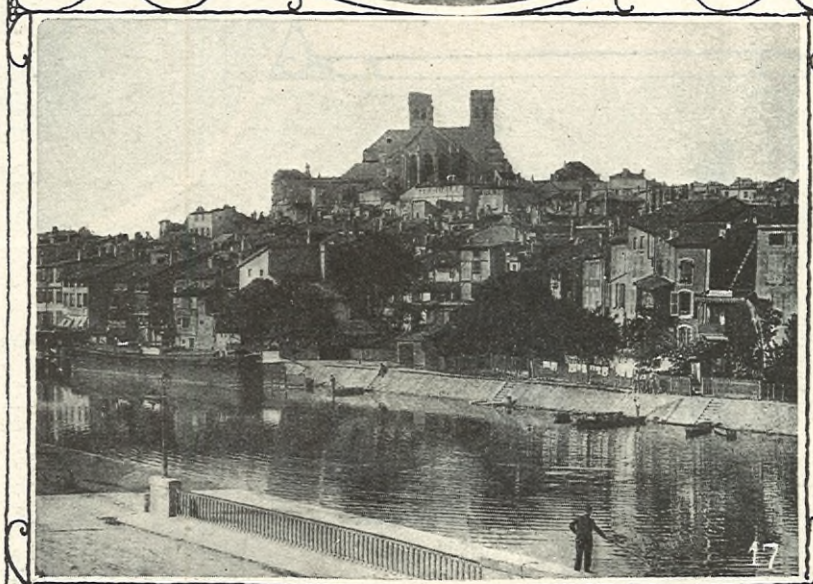

ldat, den 16¾ år
mava, tillhörande
mente och nu till-
yskarne. 10. Gref-
ysklands sändebud
väg till presidenten
huset" i Washing-
ndlingar i Lusita-
Den af ryssarne nu

tagna staden Erzerum. 12. En 75 cm.-mörsare i norra Frankrike, som inriktas för beskjutning af zeppelinare. 13. Stadskommendanten i Blankenberghe kapten Ostermann, förhör invånare i staden. 14. Snöskottning i skyttegrafven. 15. Serbiska skuptschinan, (folkrepresentanterna) samlad i Nizza. 16. Maskingevär förspända med hästar på väg till en tysk marininfanteriförläggning i Flandern. — 1, 3, 7, 11. Leipziger Presse Büro. 2, 4, 14. A. Grohs. 5, 6, 9, 10, 17. Berliner Ill. Gesellschaft. 8, 13, 16. F. O. Koch. 12, 15, M. Rol. -:- -:- -:- -:- -:- -:- -:- -:- -:- -:-

ÅRE — VECKAN.

VI MEDDELA HÄR NÅGRA MÅLERISKA och intressanta bildler från Åreveckan 1916, som i fråga om liflig tillslutning och lyckade täflingar inom olika grenar af nordisk vintersport torde ha öfverträffat de föregående årens glada och stärkande friluftslif på Åreskutans sluttningar. De olika bilderna framställa: 1. På vandring i villande skog. 2. Start å skeleton. 3. En route. 4. En ordentlig kullerbytta. 5. Barnens täflingar. 6. En skeletonåkning. 7. Fröken Flach, den enda kvinnliga deltagaren i fältskjuttäflingarna Åreveckan 1916. 8. Fröken Flach vid målet i skidlöpningarna. Längst till höger kapten Nalle Frestadius, en af täflingarnas ledare. — Samtliga fotografier tagna af Nils Thomasson, Åre. -:- -:- -:-

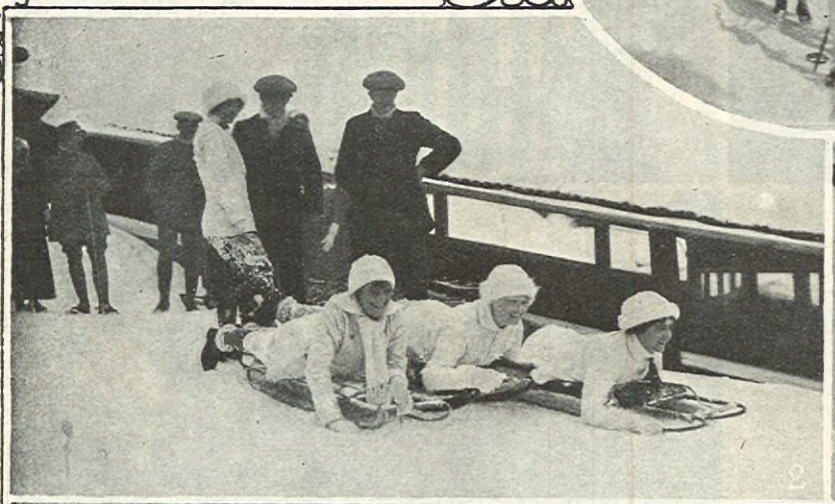

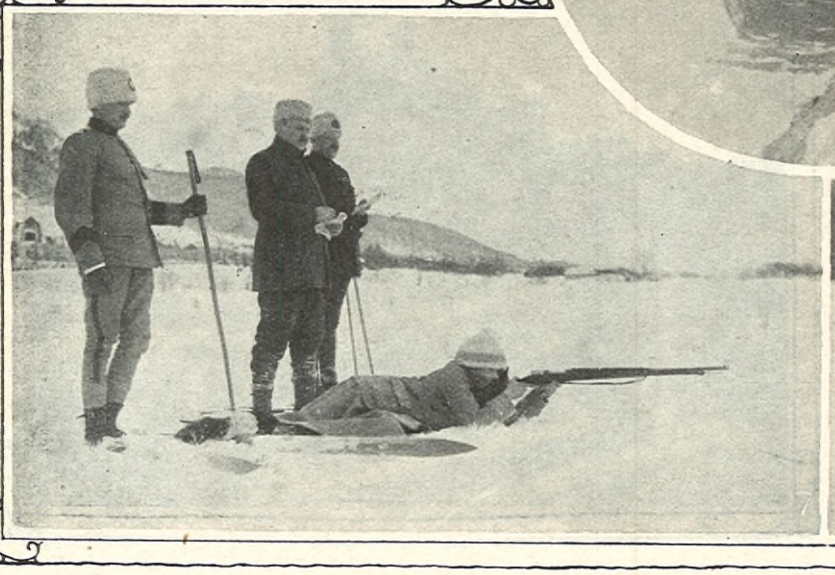

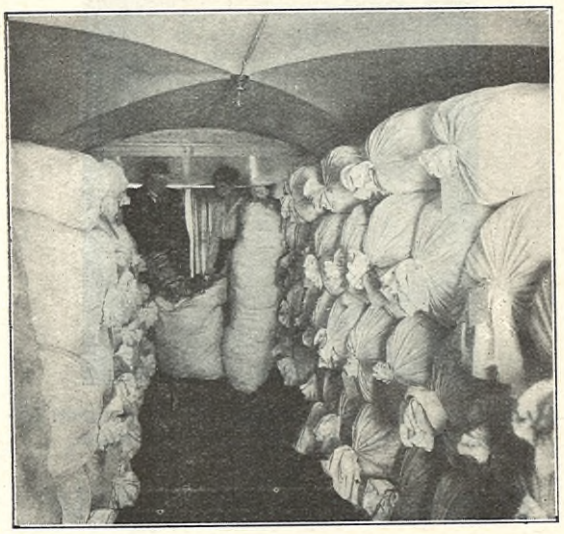

På årsdagen af strumpgåfvan.

I DE STORA HVITA SÄCKARNA PÅ VÅR bild — gamla madrassvar från bondetåget föröfrigt — ligga förvarade de s. k. drottningens strumpor, som på Victoriadagen i fjol skänktes af kvinnor från hela landet. De förvaras i några små rum uppe å Stockholms slott, som förut beboddes af änkedrottningens garderobiärer. Naturligtvis har förrådet icke en så folklig benämning som drottningens strumpor. Det kallas "Drottningens centralkommittés reservdepå" och har en särskild styrelse, bestående af fröken Marie Louise Segerström, som tagit initiativet, häradshöfding Lettström, fru Anna Linder och fröken Eva Falck, hvilken sistnämnda föreståt depån och sorterat drottningens gåfvor med samma noggrannhet, som man ordnat ett bibliotek.

Emellertid har reservdepån handlat med sina strumpor som en bank, som får en större penningsumma till förvaltning, den har sörjt för omsättning. Af de sextiotusen paren strumpor ha 20,000 par försålts för kontant betalning till armén och 18,000 till landstormen. För pengarna ha beställts nya strumpor genom Landsbygdens arbetsförening och liknande sammanslutningar och på det sättet ha kvinnor i Norrland, Småland, Blekinge, Bohuslän och i Stockholmstrakten fått ett godt betaldt hemarbete, som varit till mycken välsignelse. Trots den stora åderlåtningen af 38,000 par, uppgår därför strumpförrådet nu till omkring 50,000 par. Reservdepån upptar äfven andra saker än strumpor: t. ex. mycket präktiga halmskor o. s. v.

Reservdepån står under kontroll af Drottningens centralkommittés beställningskommission, som arbetar med stora leveranser för armén och för hvars verksamhet vi en annan gång komma att redogöra.

Vi ha endast på årsdagen af strumpornas öfverlämnande velat upplysa våra läsare — af hvilka många säkert också voro med om gåfvan — om hvad som blifvit strumpornas senare öden.

Frostfjärilar.

Af HUGO OBERG.

DET GAMLA VÄRDSHUSET UTANFÖR norra tullen ligger där och lyser med ett svagt grönaktigt lysmasksken i det väldiga höstmörkret. En bil brusar från stora landsvägen ned i lindallén och stannar på planen mellan de båda värdshusflyglarna. Om ett par minuter, när den tömt ur sin last, brusar den upp i alléen igen och försvinner till stadens kvällsvimmel. Men medan den glider fram genom alléen, sopa dess strålkvastar upp de små ljusgrå frostfjärilhanarna från lindarnas stammar. Ty kvällen är svart och ljum, och på barken ha de vinglösa honorna börjat krypa.

En man kommer uppe i alléen och dyker fram på planen med hakan mot bröstet. Händerna håller han nere i rockfickorna. I fonden mellan värdshusflyglarna, där en kvartett satta, risiga träd stå hedersvakt vid ingången till ett gammalt lusthus, stannar han och stirrar upp i mörkret kring kronorna. Ett ögonblick är det som om dessa växte och svepte emot honom som ett enda mantelmoln med fladdrande flikar. Han rister till, men så säger han dott för sig själf:

— Det är ju bara mina ögon, som riktar in sig mot mörkret!

Hans bröst häfver sig och drar in de fuktigt ljumma kårarna från viken nedanför fondkulissen, så upprepar han ännu dystrare än förut:

— Som riktar in sig mot mörkret!

Borta i ett stallprång vid uthuslängorna hörs plötsligt ett hotfullt skall från en bandhund med groft målföre. Som en vild dåre väsnas den framför sin koja.

Då samlar mannen sig, går in i värdshusets låga entré och stiger upp till pianorummet på ena gafveln.

Därinifrån slår ett gladt sorl emot honom från ett halftjog herrar, som alla ha litet grått vid tinningarna eller i skäggen, men blicka omkring sig med unga och blanka ögon. Det är en samling fantasimänniskor, musiker, målare, skulptörer, novellister, skalder, som af en lycklig stipendiat i vänkretsen inbjudits till idyllisk fest på det gamla utvärdshuset.

Mannen från alléen försöker le mot vännerna och trycker med tillkämpad otvungenhet de händer, som räckas omkring honom. Han tar ett glas, skålar och sänker sig i sorlet som i ett helt bad....

*

Det är ett ganska stort, fyrkantigt rum med ett matbord midt på golfvet, pianino mot gafvelväggen mellan fönstren och i hörnan småsoffor med stolar. Under det låga taket susar en gaskrona och sprider ett starkt ljus öfver den brokiga och sorlande samlingen, som rör sig kring bordet med dryckesvarorna.

Mannen från allén har sjunkit ned i ett af soffhörnen med en skald och stirrar genom närmaste fönsterruta ut i höstmörkret. Både han och skalden tiga, då och då smuttande på sina glas. Ur sorlet urskilja de repliker från alla möjliga debatter.

Där står en blond, smärt novellist och gestikulerar lifligt framför en frodig, mörk målare, som med en liten hvit hand emellanåt stryker sitt lätt grånade, assyriska skägg.

— Tro mig, försäkrar målaren med en vis mästares ton, det finns inget värre än vänskapen på krogar med supning och lån och utlägg! Det är döden för karaktären!

Novellisten ler:

— När blef du så klok?

— Det har jag alltid varit! säger målaren allvarligt.

En annan novellist stöter till de två och faller in:

— I teorin! Men hva fan ska man göra, när man lefver ett lif utan kärlek! Däri ligger det, ser du, däri ligger det! I dessa dyrtider är kvinnan det dyraste, en lyxartikel för fondmäklare och lifsmedelsjobbare. Skål!

— Ja, tänk på gamla tider med poetpunsch och flickor på såna här trefliga värdshus! Nu är det streberwhisky och femmes entretenues på guldkrogar. I en storstad, där hvartannat hus är en bank! Skål, gamla mohikaner!

De tre dricka med medelålderns värdighet, så fortsätter novellisten numro två, som är en högrest, mager man med grått skaldehår och små mörka mustascher:

— Hvilken tid var inte vår Sturm-und Drangperiod! Hur man älskade och led, frös och svalt och mellan slagen sökte lifvets mening hos de stora skalderna! På förmiddagen promenaderna fram med Levertins orkidéer i knapphålet och käppen balanserad i handen, som Heidenstams karoliner höllo

FÖRESTÅNDAREN FÖR BIRKA FOLKHÖGSKOLA, GREFVE ROBERT MÖRner, fyllde nyligen 50 år. Idun lämnade i sitt n:r 50 för 1907 en orienterande skildring från den märkliga skolan, "där karaktärer fostras" och som under grefve M:s ledning allt mera utvecklat sig till en mönsteranstalt. På 50-årsdagen blef grefve M. hjärtligt hyllad af skolans lärar- och elevkårer. Vår bild framställer grefve Mörner med grefvinna i makarnas hem i Täng, Jämtland. — Oscar Olsson foto.

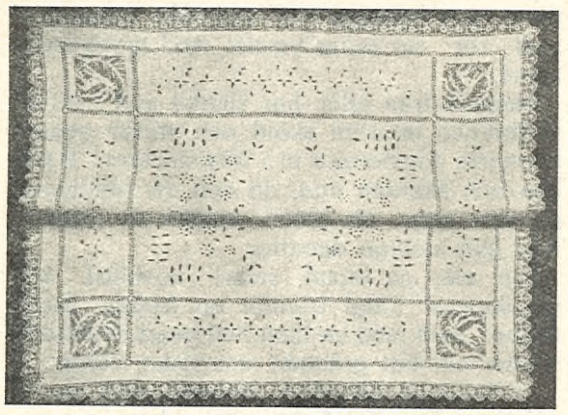

En vacker teduk af linne med engelskt broderi, kantad och infälld med italienska fileter.

pampen! Kvällsmötet med henne blef som ett kapitel ur Gösta Berling med fullständig frånvaro af all rim och reson. Men på natten med vänner och glas diskuterades den svenska litteraturens Gustaf Vasa, så att, när morgonen grydde, gick man hem med romantikens kappa sönderrifven både här och där!

Den långe med gråa skaldehåret andas ut och går ett par steg bortåt golfvet.

— Javisst! säger målaren och stryker sitt assyriska skägg. — Men jag tycker det är så förbannadt tråkigt med diskussioner. Jag vill ha kärlek!

Och med en glimt af lystnad och vemod på en gång i sina bruna ögon tittar han efter uppasserskan, som kommit in med nya flaskor. Så går han bort till skalden och mannen från alléen, där de sitta i sitt hörn och stirra.

— Hva' fan är det, som flyger utanför rutorna? pekar målaren på fönstret bredvid. — Inte finns det fjärilar så här sent på året, i november?

— Det är frostfjärilar, säger skalden stilla. Han är liten och slätrakad, med ett utseende af abbé och satyr i en fint afvägd blandning. — Såna, som vi alla härinne! Hur vinglösa i anden våra små honor kunna tyckas ibland, nog fladdra vi omkring dem ändå!

Borta vid det gamla nötta pianot har någon slagit sig ned och spelar upp något gladt. Sorlet ökar...

Novellisten numro ett har varit nere ett tag och kommer nu fram till gruppen i fönstervrån.

— Kan ni tänka er hvad som händt mig! utropar han med en både trumpen och road min. — Går ner och ringer upp ett nummer för att få fatt i en flicka, som jag nu i en månad talat med i telefon, men ännu inte sett skymten af. Hallå! — Jo, träffas fröken den och den? — Tillnamn, förstår ni, förnamnet ville hon aldrig säga. Ja, hvem är det som talar? — Är det inte fröken ....? Jo, men det finns flera! Svarar med djupt indignerad altröst någon äldre syster förföraren, som förfärad låter luren segna ned på apparaten!

— Frostfjäril! ler skalden. — Gamla frostfjäril!

Målaren har under tiden gått fram till uppasserskan, som gjort en ny entré. Han klappar henne lätt om midjan och säger:

— Du är vacker. Jag älskar dig!

Men borta i vrån sitter mannen från alléen och stirrar..

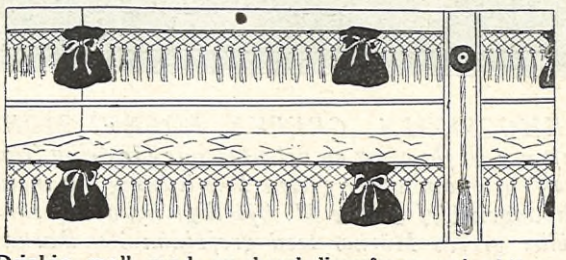

Prickig moll med en bred linnefrans och skära luktpåsar ter sig helt prydligt på linneskåpet.

En liten stund senare går mannen från alléen ut ur rummet, utan att någon i det stimmande sällskapet observerar det.

Hans ansikte är stelt som i krampsmärta, och han rör sig likt en sömngångare.

Ingen synes ute i förstugan, men så öppnas en dörr borta i fonden, och en sorgklädd flicka kommer ut från ett större sällskap, som skymtar i perspektivet.

Mannen från alléen stannar och ser på kvinnan. Hon är hög och smärt med mörkt, slätkammadt hår, inramande det smala, sköna ansiktet. Hon ser ut som en ödesgudinna.

— God afton! säger han stelt. — Hvad gör ni här?

— Vi har varit på begrafning, svarar hon lugnt.

Hans blick strålar tvärs igenom henne.

— Jag har sett er två gånger, fröken, detta är den tredje. Det låter underligt, men jag frågar er: vill ni gå med mig ut i mörkret, rakt in i mörkret? Nu, just nu! Törs ni lita på mig?

— Ni menar, att jag skulle lämna mitt sällskap och göra en promenad med er? svarar hon lugnt som förut.

— Ja, hviskar han, och hans stämma skälfver, när han fortsätter:

— Ni förstår ju, att detta är något besynnerligt, något särskildt! Hvart ämnade ni er?

— Ut för att säga till uppasserskan om en sak. Och ni?

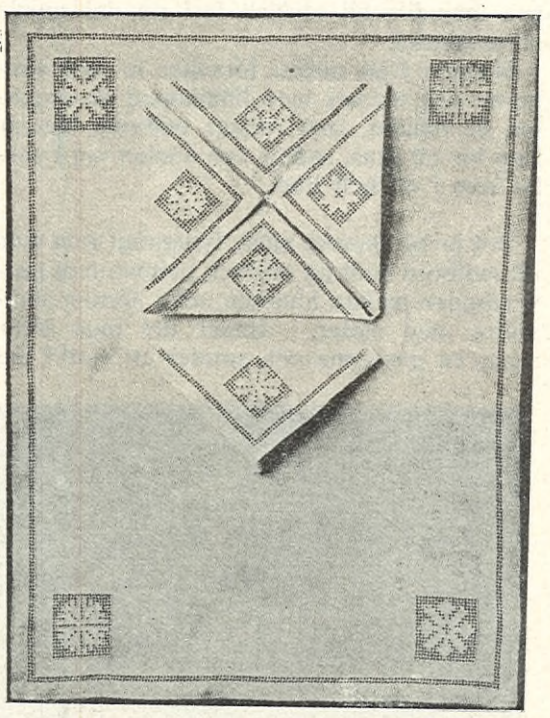

Ett vackert tegarnityr i groft linne med siciliansk hålsöm.

— Ner i trädgården för att skjuta mig. Se här!

Och han drar upp en revolver ur fickan.

Hon står alldeles stilla, men ögonen vidgas svartblå.

— Jag går med er, säger hon slutligen allvarligt. — Jag skall bara säga till därinne.

Han tar sin rock och hatt på hängaren i förstugan och går som i trance nedför den gamla trätrappan, som knarrar under hans steg. Några minuter senare lämna två människor utvärdshuset vid viken. De gå vägen bort, som leder till den klassiska slottsparken. När de komma till skogsbrynet, stanna de ett ögonblick och se sig om.

— Frostfjärilar! säger han lågt och ler vemodigt. — Ja, utan kärleken kan man inte lefva. Kom nu, jag älskar dig!

Skogen sluter dem i sin svarta, susande famn.

Men där bakom utanför norra tullen ligger det gamla utvärdshuset och lyser med ett svagt grönaktigt lysmasksken i det väldiga höstmörkret...

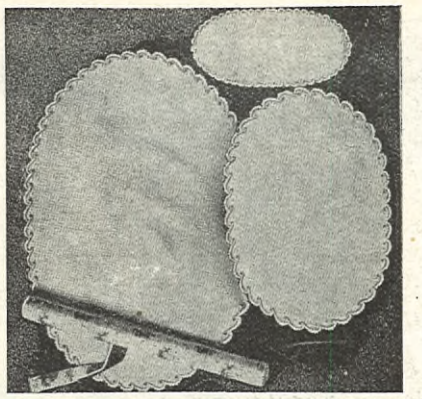

Brickdukar och andra ömtåliga prydnadsdukar rullas öfver en pinne för att ej skrynklas.

Husmoderns önskelista.

II.

Några små trefliga och praktiska nyheter för linneskåpet.

HVAR ÄR DEN HUSMOR, SOM ICKE KÄNner ett stilla välbehag i själen, då hon plockar in sina nymaglade servetter och dukar i linneskåpet och ser hyllorna så småningom fyllas af silfverskiftande dräll och snöhvit damast! Det är nog icke bara domprostinnor och rektorskor, som ha hjärta för linneskåpet såsom litteraturen ibland vill inbilla oss. Alla kvinnor med ett eget hem — de må sedan skrifva böcker eller ge massage eller uteslutande jobba i hushållet — dela säkert domprostinnans lilla svaghet. Ty den husmoderliga instinkten finns ju äfven på botten af den genuinaste yrkeskvinna.

Sättet att inreda husmoderns stolthet har hittills knappast varit mer än ett: Hvad säga ni, mina damer, om vi för ombytes skull försökte ett nytt arrangemang.

I stället för det sedvanliga hyllpapperet lägger ni prickig hvit moll på hyllorna. Ni fäster den med hvita häftstift så att den lätt kan tagas bort, då den behöfver tvättas (att ha två ombyten är naturligtvis bekvämast) och sätter fast en hvit bomulls- eller linnefrans utmed kanterna. Väggarna i skåpet draperas med småblommig creton t. ex. i crême med små rosenbuketter. Även cretonen anbringas med häftstift. Förut har ni kanske lagt luktpåsarna, som ge linnet den svaga parfym som är så behaglig, emellan lakan, örngott o. s. v.; mera effektivt är att hänga upp en mängd små sachets här och hvar i skåpet, på väggarna, vid fransen, antingen en och en eller tre stycken, fästa på ett sidenband. I det här beskrifna "rosenskåpet" kunna de göras af rosasiden i färg med cretonens blommor eller i moll och innehållet blir i detta fall rosenparfym. Annars är ju parfym mer än något annat en individuell fråga: en föredrar lavendelns rena, friska doft, en annan tycker om den ljufva violdoften, en tredje vill ha rosmarin — that's for remembrance, som Ofelia säger — en fjärde favoriserar heliotropen med dess starka, söta vällukt. Rosafärgen, går slutligen också igen i sidenbanden, som hålla tillsammans servetterna i dussin och fästas med små spännen af ben.

Ett linneskåp inredt i denna stil, blir en riktig prydnad för hemmet, och den lilla lyxen, som lagts ned på det får man för ett ganska rimligt pris. Papper och remsor, som skola bytas då och då, kosta ju också pengar! Den personliga smaken har ju till sist fritt spelrum i fråga om valet af material och parfym.

MIDINETTE.

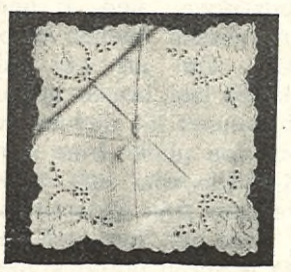

Linneservetter med broderi till kvällsteet.

SVALÖFS

ALLMÄNNA SVENSKA UTSÄDESAKTIEBOLAGET SVALÖF

SNABBKOKANDE KORN-FLINGOR

tillverkas *under sträng täkarekontroll utestutande af bästa svenska tvåradiga korn,*

duga *till gröt, vällING, soppor, puddingar, bakverk, tebröd, pannkakor m. m.,*

lämna *en vätsmakande, näringsrik, tättsmält och fullkomligt ren föda samt*

tinnas *att få i hvarje välsorterad speceriaffär.*

Allmänna Svenska Utsädes A.-B.,
SVALÖF

SJU dagar i veckan läses en annons i **IDUN**

Husmödrar
som äro praktiska använda
Gahns Skursåpa
till sina diskbänkar, köksKärl, golf och allt omåladt.
Henrik Gahns A.-B., Uppsala.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR

VECKAN 12—18 MARS 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; wienerschnitzel med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med hvetekringlor. Middag: Stekta filéer af sjötunga med remouladesås och potatis; kokta jordärtskockor med tryffel och rördt smör; stekta orrar med brynt potatis och sallader; kaffeglace med bruna mandelspån.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk och fruktkompott; makaronigratin; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Fylld lök med bruna bönor och brynt potatis; äppelpannkaka.

TISDAG (Fettisdag) Frukost: Smörgåsbord; sillgratin; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ugnstekt refbenspjäll med potatis; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kallt refbenspjäll med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Blomkålspuré med rostadt bröd; gädda med pepparrakor.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; fiskstufning i snäckor (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalfkarbonad med potatis; soppa på torkad frukt med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; skinka à la Hallman med förlorade ägg; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; laxpudding med smält smör.

RECEPT:

Stekta filéer af sjötunga (f. 6. pers.). 3 sjötungor på omkr. 5 hg. st., 1 msk. salt (15 gr.), 1/4 tssk. hvitpeppar.

Till panering: 1 1/2 dcl. mjölk, 3 msk. mjöl (30 gr.), 2 ägg, 2 tsk. matolja, salt, hvitpeppar, 1 1/2 dcl. finstötta skorpor.

Till stekning: 1/2 kg. flottyr, 1 citron, persilja, till garnering.

Beredning: Sjötungorna urtagas, sköljas väl och torkas; en djup skåra skäres med en spetsig knif längs efter ryggbenet på båda sidor och filéerna skäras försiktigt från benet, så att de ej gå sönder. De läggas med skinnsidan mot en skärbräda och köttet skäres från skinnet. Filéerna ingnidas med saltet och pepparn och få ligga på hvarandra 1 tim., hvarefter de torkas väl med fiskhandduk, doppas i mjölken, vändas i mjölet, doppas därefter i de väl vispade äggen, blandade med matoljon och smaksatta med litet salt och peppar och vändas sist i stötta skorpor. De klappas med en knif så, att paneringen fastnar och få ligga 1 tim. att hårdna. De stekas därefter i flottyren, läggas på sugpapper, så att flottyren får afrinna. Läggas upp på bruten servett eller tårtpapper, begjutas med litet smält smör, tillsatt med citronsaft, garneras med vackert skurna citronklyftor och stekt persilja samt serveras med remouladesås och små kokta potatisar. Sjötungorna kunna rensas och filéerna behandlas på samma sätt, hvarefter de doppas i frityrdeg och kokas i flottyr.

Remouladesås (f. 6 pers.). Äkta majonnäs, 2 tsk. fransk senap, 1/2 msk. fint hackad saltgurka, 1 tsk. finhackad körfvel, 1 tsk. finhackad dragon, 1/2 tsk. finhackad ansjovisessens.

Äkta majonnäs: 2 äggulor, 1 tsk. salt (5 gr.), några korn cayenne, 1 msk. dragonättika eller vinäger, 2 dcl. fin matolja, 1/2—1 msk. citronsaft, 1/2 msk. kokande vatten.

Beredning: Äkta majonnäs tillsättes med senapen saltgurkan, kaprisen, persiljan, körfveln, dragon och ansjovisessensen.

Äkta majonnäs beredes på följande sätt: Äggulorna läggas i en stor spilkum tillika med kryddorna och röras med träsked 10 min. Ättikan hälles så småningom öfver gulorna under kraftig rörning. Då ättikan blandats med gulorna, tillsättes oljan i en smal stråle under jämn rörning. Såsen afslutas med citronsaften och det kokande vattnet — detta senare för att förhindra att den skär sig. — Såsen omröres väl och afsmakas noga. Serveras till stekta filéer af sjötunga.

Kokta jordärtskockor med tryffel (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. jordärtskockor, 2 lit. vatten, 15 gr. salt, 3—4 tryffel.

Beredning: Jordärtskockorna borstas rena, skrapas, sköljas väl, formas runda och få ligga i ättikblandadt vatten (2 lit. vatten, 2 msk. ättika) 1 tim. De sättas på i kokande, saltadt vatten och få koka mjuka, tagas upp med hålslef, läggas upp på rundt fat med bruten servett, strös öfver med tryffeln, skuren i fina strimlor och serveras mycket varma med rördt smör.

Stekta orrar (f. 8—10 pers.). 2 orrar, 1 hg. späck, 3—4 msk. smör (60—80 gr.), 2 tsk. salt, 3 dcl .buljong, 5 dcl. tjock grädde.

Beredning: Orrhönan har ljusare kött och anses finare än tuppen. — Är fågeln frusen, bör den tinas upp i varmt kök, rensas och få ligga i ljum mjölk öfver natten. Den torkas därefter väl, späckas med fina späckstrimlor och uppsättes. — Späckningen kan med fördel uteslutas och fåglarna beläggas i stället med späckskifvor, när de äro uppsatta. — De brynas i smöret, saltas och spädas, först med den kokande buljongen, därefter med grädden och få sakta steka med tätt lock tills de äro möra eller 1—1 1/2 tim. Skäras, garneras och serveras med grönsaker, salader samt afredd sås, tillsatt med tjock grädde.

Kaffeglace (f. 12 pers.). 1 lit. kokande grädde eller mjölk, 40 gr. nyrostade och malda kaffebönor, 7 äggulor, 150 gr. socker.

Beredning: Kaffet lägges i den kokta grädden, som får stå väl öfvertäckt på varmt ställe omkr. 20 min., hvarefter den vrides genom muslinsduk. Äggulorna röras med sockret i en kastrull omkr. 20 min. Grädden spädes på, litet i sänder, hvarefter krämen får sjuda öfver elden under kraftig vispning, tills den är tjock och pösig. Kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Glasen fryses därefter i maskin på vanligt sätt. Då glacen skall serveras, tages formen upp ur isen, afsköljes noga, för att aflägsna allt salt, doppas ett ögonblick i ljumt vatten, så att glacen lossnar lätt från formen. Formen torkas, och glacen uppstjälpes på skål eller fat, med servett eller tårtpapper. Serveras med bruna mandelspån.

Fylld lök (f. 6 pers.). 6 medelstora portug. lökar, 1 1/2 lit. vatten, 2 tsk. salt (10 gr.).

Till fyllning: 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 tsk. finhackad rödlök, 1 burk champinjoner (1/4 lit.), 1 msk. färskt brödinkråm, 1 msk. tomatpuré, 1/2 tsk. salt, litet hvitpeppar, 1 tsk. finhackad persilja.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Lökarna skalas, en fjärdedel af löken afskäres, från toppen räknat, hvarefter lökarna förvällas (läggas i kokande, saltadt vatten och få koka utan lock), tills de äro mjuka, men få ej falla sönder. De uppläggas på duk och få afrinna, hvarefter innanmätet urtages med en tesked, så att endast omkr. 8 mm. af löken återstår. Innanmätet hackas fint och fräses i smöret tillsammans med rödlöken, de i tunna skifvor skurna champinjonerna, brödinkråmet, tomatpurén, kryddorna och persiljan. Massan fräses, tills den blir lagom tjock, då den fylles i lökarna och

Behagligaste och effektivaste afföringsmedel är Apoteket Vasens Laxérmarmelad för stora och barn. Pris 1 kr. pr ask. Finnes på alla apotek.

D. B. C.
Flytande Putskräm
för metaller.
Profva den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt.
Fabrikanter: Dorch, Bäcksin & C:os A.-B.
GÖTEBORG.

När som helst kan man äta
ÖREBRO KEX,
men till frukostbordet är den
oumbärlig.

ORIGINAL SINGER SYMASKINER
SINGER SYMASKINER
VÄRLDSBERÖMDA

FAXIN
Bästa putsmedel för alla metaller.

Mellin's Food
är bästa kraftnäring för svaga, klena barn i alla åldrar. Bok om barns uppfödning gratis och franko från Mellins Food Depôt, Malmö.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 **Karlstad** Grundl. 1850
är Värmlands största och äldsta tidning

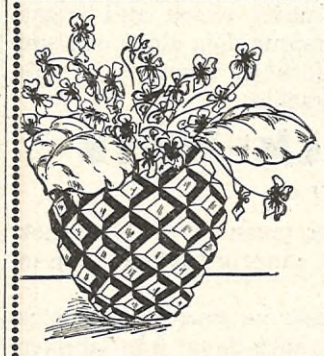

BORDSERVISER
HEDERSGÅVOR
PRESENTARTIKLAR
av SVENSK KRISTALL
STÖRSTA URVAL ALLA PRISLÄGEN
De Svenska Kristallglasbrukens Försäljningsmagasin
KUNGL. HOVLEVERANTÖR.
20 BIRGER JARLSGATAN 18 GUSTAF ADOLFS TORG

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets
ställning den 29 Februari 1916.

Tillgångar:		*Skulder:*	
Kassabehållning	3,526,574: 39	Aktiekapital	16,000,000: —
Obligationer	13,062,131: 68	Reservfond	5,930,000: —
Fastigh. o. inventarier	5,295,742: 27	Pensionsfond	239,094: 71
Reverser mot säkerhet	67,263,060: 68	Deposit. o. Kapitalr.	63,870,170: 56
Växlar	39,023,253: 34	Sparkasseräkning	36,055,181: 07
Kreditiv- och löpande räkningar	14,527,376: 52	Giro- o. löpande räkn.	17,681,639: 06
		Postremissväxelräkn.	3,498,610: 57
Hos inhemska banker	3,804,824: 32	Till inhemska banker	2,664,357: 24
» utländska banker	9,403,326: 79	» utländska banker	4,900,021: 16
Å andra räkningar	6,420,251: 66	Å andra räkningar	11,487,467: 23
Kronor	162,326,541: 65	Kronor	162,326,541: 65

Godt kaffe
åt en hel familj
under en vecka
för 35 öre
får Ni då Ni köper 1/4 kg. af kaffeersättningen
Brio

CLOETTAS GULD CACAO 1 Hekto 45 öre
CLOETTAS GULD-CACAO
i vidstående förpackning
säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE
CLOETTAS GULD CACAO 1 Hekto 45 öre

Glöm ej att
Lukulin
är dagens
TANDCRÈME
& MUNVATTEN
Lukulin är starkt bakteriedödande, utan att angripa slemhinnan.
Behaglig lukt och smak!
Bevarar tänderna och gör dem kritvita!

SIDENHUSET

Stockholm.
Regeringsg. 32.
Detalj & Engros.

Damernas paradis.

Är Skandinaviens största firma för **Sidenvaror,**
Sammet, Spetsar, Band, Ylle- och **Bomullstyger,**
Damunderkläder, finare Tricotage, Handskar.
P, D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag
Landets största detalj-**Damskrädderi.**
Lyxbeställningsafd. 2 kr. upp. Populärafd. 1 kr.
Profver & kostnadsförslag franko.
Priserna erkändt lägre än i utlandets Sidenhus.

Lejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITE! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÅENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-& KORTVARUAFFÄRER.

beströs i fint stötta skorpor. Smöret brynes i en kastrull, lökarna iläggas, kastrullen sättes in i varm ugn, och massan gratineras, tills den får vacker gulbrun färg, eller omkr. 20—30 min. Under tiden ösas lökarna flitigt med smöret i pannan. Uppläggas på varmt fat, garneras med persilja och serveras med bruna bönor samt brynt potatis.

Nya ypperliga specialputsmedel för lackläder.

Möjliggöra en fullt rationell vård.

Vikings Lack-Pasta

i burkar à 50 öre

är ett skydds- och konserveringsmedel, avsett att i längsta möjliga tid bevara lackeringens ursprungliga glans och smidighet, vilka den bibehåller och förhöjer samt — om förlorade — i de flesta fall kan återställa.

Vikings Lack-Puts

i askar à 50 öre

är ett renoveringsm del, avsett för putsning av äldre lackläder, slitna och skrapade ställen, samt igenfyllning och utjämning av rispor och sprickor.

Om ej Eder handlande för dessa putsmedel, kan minst 2 st. burkar eller askar erhållas franco direkt från fabriken.

Tillverkare:

Industri-Aktiebolaget Viking, Örebro.

"FINN's" Hårvatten

det yppersta för håret.

Befriar från mjäll och klåda, hindrar håraffall.

Erhålles till 2 kr. från

Finn, Ljungby I.

NY

upplaga

nu utkommen!

IDUNS KOKBOK

Pris inb. Kr. 5.50

IDUNS EXPEDITION,
STOCKHOLM.

BIRGER MÖRNER.

Med Profetens Folk.

Pris 1 Krona.

»Greve Birger Mörners berättelse om den kampanj han gjorde tillsammans med turkiska fartyg och trupper under deras försvar av Gallipolihalvön. — — Boken kvarhåller intrycket av ett berest och intelligent ögonvittne, ett poettemperament. — Man rekommenderar med nöje denna temperaments- och fantasi-, men också verklighetsfyllda krigsskildring åt en äventyrslysten allmänhet.»

D:r Fr. Vetterlund i Aftonbl.

»Det är ingen krigsdagbok med utförliga och orienterande skildringar. — — I korta, hastiga skisser ger han i stället glimtar, vilka i minnet få samla sig till en helhetsbild — boken är skriven med den litterära bravur man kan förvänta av en författare sådan som greve Mörner.»

Stockholms-Tidningen.

»Bland de icke fåtaliga böcker, i vilka svenskar — samlat sina reseintryck från världskampens fronter — måste Birger Mörners 'Med profetens folk' intaga en särskild och framskjutande plats. — Denne författare har nu en gång poetens blick och språk — — många (äro de) snabbt växlande, brokiga ibland fascinerande tavlor, varpå denna vackra och lättlästa bok har att bjuda.»

Östgöta Correspondenten.

Till salu hos alla bokförsäljare och direkt från

Åhlén & Åkerlunds Förlags A.-B.

STOCKHOLM.

Ugnstekt refbenspjäll (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. refbenspjäll, 1 1/2 msk. salt (23 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/2 tsk. torr senap, 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 lit. buljong eller vatten.

Beredning: Refbenspjället, som bör vara tunt skuret, knäckes, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, ingnides med en blandning af salt, hvitpeppar och senap samt får ligga till följande dag. Smöret brynes i en långpanna, refbenspjället lagges i med den köttiga sidan upp och brynes vackert, hvarunder det öses flitigt med fettet i pannan. Den kokande buljongen eller vattnet spädes på och refbenspjället får steka under fortsatt ösning, tills det är mört, eller omkr. 1 1/2 tim. Det skäres i vackra bitar och serveras varmt eller kallt, garneradt med katrinplommon och persilja. Köttskyn silas, skummas, afsmakas med köttextrakt och kryddor och serevras i såsskål.

FRÅGOR

(Forts.)

N:r 48. På en fabriksort (där fabriksrörelsen är nedlagd) finns det många flickor som ännu vistas i sina hem och många ha genomgått linnesömnadskurs, hvilket de äro mycket intresserade af och gärna ville fortsätta med om tillfälle gåfves till hemarbete. Månne det finns någon fabrik eller grosshandlare som ville lämna ut arbete? Då jag inte vet hvart jag skall vända mig, har jag tänkt på Iduns frågeafdelning.

Folkvän.

N:r 49. Huru skall man veta om en nybyggd trävilla är fullt torr, så att ej risk för fukt uppstår? Villan är byggd under vintern, uppförd af plank, brädfodrad och rummen rappade. Är det skadligt att flytta in i den i april månad?

Oerfaren.

N:r 50. Hvad skall jag göra med min näsa, som har stora porer och ofta är röd? Jag har för öfrigt vacker hy. Begagnar aldrig höga kragar. Finns något, som jag kan tvätta näsan med, så rodnaden går bort? Mycket tacksam för ett godt råd är

Ung fru.

N:r 51. Finns det någon skola eller annan plats för invalider, där de erhålla teoretisk och praktisk undervisning i lämpligt handtverk? Frågaren har verklig håg och fallenhet för skrädderi. Tacksam för upplysning huruvida det finns någon anstalt, där jag möjligen finge komma i åtnjutande af undervisning i skrädderi.

Invalid.

N:r 52. Har en tid läst engelska och intresserar mig mycket för engelskt lif och litteratur. Skulle därför vilja prenumerera på någon trefling engelsk tidning eller tidskrift. Kan någon säga hvilken jag bör välja och priset å densamma?

Greta.

N:r 53. Vill någon af Iduns läsarinnor ha godheten ge mig beskrifning på kaffe- eller tébröd som äro tillsatta med choklad samt wienerbröd, vore jag mycket tacksam.

Landtfru.

N:r 54. Vill någon af Iduns läsarinnor gifva mig anvisning på en bra men ändå ej allt för dyr rekreationsort där man kan få stärkande bad (äfven bad för reumatism) och förresten hvila och sköta sig, som man själf vill? Ej till västkusten eller inackordering å ett pensionat. Lider af hjärtklappning, nervös oro och klenhet efter genomgångna flera operationer.

Bekymrad.

N:r 55. Jag är 19 år och har gått igenom flickskola. Jag är frisk och stark och har lust att blifva sjuksköterska, men en del personer hafva varnat och afrådt mig att välja den banan, därför att sjuksköterskor blifva så utslitna och förstörda genom nattvak. Jag skulle nu vara tacksam för upplysningar om sjuksköterskor i allmänhet behöfva bli så öfveransträngda som många tro; på större sjukhus fördelas väl arbetet jämnt? Sjuksköterskor ha väl också vissa lediga timmar och semester en gång om året? Huru ofta i allmänhet behöfva sköterskor på större sjukhus vaka? — Som elev får man förstås arbeta hårdt; får man göra allt grofarbete också på större sjukhus såsom Sofiahemmet, Röda Korset? Undertecknad är innerligt tacksam för upplysningar och råd.

Inga.

N:r 56. Vore tacksam för erhållandet af ett bra recept å smörgås och téran. Kunna dessa bakas på vanlig järnspis eller fordras därtill gasspis och hvar köpas järnen? Svar motses till arbetsam Husmor.

N:r 57. Hvilket institut är bäst och billigast att genomgå för utbildande till sjukgymnast? Har en gymnast så stora inkomster, att man kan våga låna till utbildningen? Tacksam om någon af Iduns läsare ville gifva ett godt råd.

Eleanor.

N:r 58. På hvilket förlag eller i hvilken tidskrift har Algot Ruhes essay om Verlaine publicerats? Hvar är den att köpa och till hvilket pris?

Litteratur- och fransk-intresserad.

N:r 59. Hvad skall intelligent men nära nog alldeles döf 29 års flicka kunna finna för sysselsättning. Trifs ej med husligt arbete. Är det omöjligt för henne att bli väfläraninna? Tacksam för råd är

Gammal prenumerant.

N:r 60. Hvilka krukväxter trifvas väl i boningsrum, äro lätta att sköta och framför allt vackra äfven under vintermånaderna?

Blomstervän.

EN LITEN HISTORIA

SOM KUNNAT HÄNDA PÅ SKOTTDAGEN 1916.

af F. I.

(Forts.)

Och Annie hade på sätt och vis rätt; hon var det sista föremålet för morbror Fritz' vekare känslor. Morbror Fritz hade nu hunnit den lefnadsålder, då en karl alldeles afgjordt upphört att vara ung karl, ja kanske till och med medelålders sådan. Det kändes allt litet besynnerligt att få lof att sätta sig in uti att tillhöra »gubbarnes» krets, gubbarne, som ha sin högsta fröjd i goda middagar med avec, wira och en cigarr efteråt och som alltid ha så mycket om sina forna mandater att berätta och som oftast äro bekajade, nej lyckliggjorda med »gummor». De flesta af dem voro fäder och många farfäder, och där de egna bedrifterna till lands och vatten ej räckte till att fylla samtalen, fanns det alltid på lager af söners och allrahelst små sonsöners kvickheter och tilltag att bjuda på. Med alla dessa hade ju morbror Fritz ingenting gemensamt; han hade redan dragit sig ifrån det s. k. middagslifvet och inskränkt sitt umgänge, desto mera intimt och flitigt till de hus, och äfven ganska få dessa, där barn och ungdom, dessa för honom mest sympatiska varelser, stodo att finna. Ungdomarne hade dock nu vuxit upp, en och annan hade till och med gift sig, och alltefter som de försvunno ur fädernehemmen till egna hem eller yrken, började morbror Fritz känna en tomhet, som ej lät honom betvifla att han snart, om några år, då liten Annie blifvit stor, ej skulle ha någon att »uppfostra» mer.

»Men», inväner måhända den ärade läsarinnan, »hvarför har ej en så snäll, familjeaktig karl gift sig, då skulle han ju kunnat ha barn och måhända redan barnbarn att uppfostra och roa sig med.» På den frågan skulle han själf troligen afgifvit ett invecklad, långdraget svar, men en utomstående kan dess bättre affatta det kortare, och det lyder:

(Forts.)

Enastående boksuccès!

Nu i varje bokhandel:

FRÄKNE.

En bok om vildmarken och kärleken.

Av **Gene Stratton-Porter.**

Översättning från engelskan av Hugo Hultenberg.

360 sid. Pris kr. 2.50, inb. kr. 3.50.

Denna bok av Amerikas mest uppburna författarinna har på originalspråket haft en sådan enastående framgång, att försäljningen nu överstigit

1,000,000

exemplar.

Ingen, som läser boken, skall förvåna sig över denna sagolika framgång. Det är en intagande berättelse om en verklig hjälte, en av de ensamma i livet, om hans hunger efter ömhet och kärlek och om huru denna slutligen mättas. Men än mer är det en bok, som kommer läsaren att känna de pulserande slagen av Naturens rika, varma hjärta. Det är en bok full av betagande naturpoesi, full av sympati för luftens bevingade varelser, för kärrens kväkande invånare, för krypen på marken, för skogens och ängens blomster — med ett ord, för allt levande i Naturens stora rike. Ingen naturälskare skall kunna undgå att tjusas av den svala, klara luft, som i denna bok slår en till mötes från Limberlostskogens majestätiska tempelsalar.

J. A. LINDBLADS FÖRLAG, UPPSALA.

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLDÅA

Else Terwelen. Berättelserna sakna stomme — detta är ett konstruktivt fel. Och så äro de rätt trista. Vi afböja.

Turis. Den ärade papperskorgen afgick med segern.

Elsass. Vi våga af utrymmesskäl ej antaga edre dikter.

Esmé—Esmé. Typiskt nybörjarnovellistik.

Titti. Man förstår att er afsikt är att verka satirisk, men ni saknar hvarje förmåga därtill.

Prenumerant från allra första början: Det är oss omöjligt att tillmötesgå er begäran, då frågan hör hemma på annonsafdelningen.

TRE ORD

SASOL

är

oumbärligt!

Gediget, omsorgsfullt, billigt utföres

FÖRSILVRING

af serviser, brickor, bordsilfver m. m.

FÖRNICKLING

af dyl. hushållsartiklar samt af massartikl. såsom cykeldel., armatur m. m.

KOSTNADSFÖRSLAG lämnas gärna.

Mitt förflutna

och

Min roll i Mayerlingsdramat

af

Grefvinnan Marie Larisch,

brorsdotter till Kejsarinnan Elisabet af Österrike.

Bemyndigad öfversättning från engelska originalet

af

Louise Lombard.

Pris 2 kr. 75 öre.

Aktiebolaget Ljus.

Husmödrarnas Centralförmedling

Förmedlar köp och försäljningar mellan hem i Landsorten och Stockholm.
JAKOBSGATAN 20, STOCKHOLM.
Rt. 12834. 10—5. A. T. 2313.

LEDIGA PLATSER

ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka erh. plats att ensam sköta hush. för äldre änkefru med dotter. Helst sykunnig. Betyg, löneanspr. till »Småland», Iduns exp.

ENKEL OCH ANSPRÅKSLÖS, frisk flicka, helst från landet, får genast plats å egendom vid hafvet nära större stad. Den sökande bör vara fullt kunnig i att läsa med en 8-årig gosse, hafva tillsyn om mindre barn samt deltaga i husliga göromål; anses som familjemedlem. Lön 15 kr. pr månad. Svar till »Huslig och barnkär», Iduns exp., Sthlm.

ENSAMJUNGFRU, hushållskunnig, proper och barnkär, får god plats 1 april i liten tjänstemannafamilj (2 pers.). Svar m. rek., foto o. lönepret. till »Vänligt bemötande», Villa Bo, Huddinge.

FRÄMTIDSPLATS erhåller ung dam studentska eller som genomgått elementarskola med föräldrahem i Stockholm och spelande bra piano. Svar med tel.-nr till »Framtidsplats», Allm. Tidn.-kontoret, Gust. Ad. torg.

BILDAD FLICKA kunnig i barnavård erhåller plats att tillsammans med modern sköta fyra små barn (den yngsta 6 mån.) i familj bosatt å herrgård i mellersta Sverige. Lön 25 kr. i mån. Svar med betygsafskrifter och foto sändas till »Familjemedlem 1916», Iduns exp.

PLIKTTROGEN, anspråkslös barnsköterska, kunnig i sömnad, får plats omkr. 20 april att sköta ett barn (20 mån) och vara behjälplig med lättare sysslor. Svar (med läkarbetyg, ref. och lönepret.) märkt »Barnsköterska», Sköfde p. r.

HUSHÅLLSVAN, ordningsälskande, om möjligt intresserad för affär, helst troende dam erhåller plats som föreståndarska å bättre nykterhetskafé (ej matserv.) i landsortsstad. Svar till »1:sta nästa april», Iduns exp.

FRISK OCH DUKTIG FLICKA från godt hem sökes att jämte husmodern sköta inom hemmet förekommande göromål. Gärna musikalisk. Svar till »Hjälp och sällskap», Iduns exp.

TILL HERRGÅRD i Västergötland önskas tysktalande guvernant för 2 gossar 6—8 år. Svar med foto och lönepret. sändas till »A. S.», Iduns exp. f. v. b.

I DISPONENTFAMILJ vid bruk, närheten af Söderhamn, får, som husmors verkliga hjälp som medlem och där jungfru finnes, bildad hushållsvan flicka, som haft plats förut, plats. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm.

GODA PLATSER öfver hela Sverige för bättre platssök. anskaffas. Insänd betygsafskrift, foto o. 20 öre i svarsporto till Centralförmedlingen, Jakobsgatan 20, Stockholm.

Flicka

stadgad, proper o. ordentlig (ej för ung) erhåller bra plats som husmoders verkliga hjälp där barn finnes, något kunnig i enklare matlagning och sömnad samt villig medfölja till landet under sommarmånaderna. Platsen är att tillträda 1 april. Sv. med foto o. betyg samt lönepret. till fru Maria Gustafson, Centralpalatset, Falun.

Barnfröken.

En frisk flicka af god familj, glad och vänlig, som vill åtaga sig vården af 4 barn mellan 8 och 1 1/2 år, erhåller plats i april.

Svar med utförliga rekommendationer samt löneanspråk till fru konsul E. Kollberg, Halmstad. Ålder bör uppgifvas och fotografi medsändas.

Trädgårdslärarinna.

Härmed kungöres till ansökan ledig befattningen som trädgårdslärarinna vid Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, Södermannagatan 55 A. — Den som önskar ifrågakomma till befattningen har att senast måndagen den 20 mars 1916 kl. 12 på dagen ingifva ansökning till Stockholms stads barnavårdsnämnd, Fredsgatan 9. Vid ansökning skola fogas frejdbevis, läkarebetyg och de öfriga handlingar, hvarmed sökanden vill styrka sin kompetens. Aflöningen är 500 kronor jämte fritt vivre å barnhemmet. Tillträde omedelbart. Närmare upplysningar om platsen lämnas af barnhemmets föreståndarinna fröken Anna Lundgren.

Stockholm den 2 mars 1916.
STOCKHOLMS
STADS BARNAVÅRDSNÄMND.

Uudervisningsvan lärarinna

erhåller strax plats i enkelt landtbrukarehem i södra Skåne, för att meddela undervisning åt 12 års flicka i elementarskolans tredje klass. Svar med betyg, ref., lönepret. samt foto till »V. N.», Iduns exp.

På grund af sjukdom

är plats genast ledig för en energisk och kunnig lärarinna, kompetent att undervisa i flickskolans vanliga ämnen, språk och musik. Svar till fru Helena Afzelius, Västra Bodarne.

Rutinerad bokförerska

som äfven är van vid tysk korrespondens erhåller nu genast förmånlig plats å firman C. W. Schumacher. Närmare upplysn. å kontoret Norrlandsg. 17 kl. 10 f. m.—4 e. m.

Barnfröken.

En bildad, frisk och anspråkslös flicka med lugnt och vänligt sätt mot barn, kunnig i enklare sömnad och van vid god ordning, får plats d. 15 april i godt hem på landet att sköta en 4-årig gosse och vara husmodern behjälplig med hvarjehanda hemsysslor. Svar med betygsafskrifter, foto och ref. torde sändas till »Bildad barnfröken», Strålsnäs p. r.

En bildad flicka,

barnkär och villig deltaga i alla göromål i ett hem, där jungfru finnes, får plats nu genast. Referenser och löneanspråk till kommitser Fr. Thune, Valbo; adr. Hagaström.

Ex. Barnsköterskor

välrekom. utsändas ifrån barnsköterskebyrån, Kungsgatan 21, Göteborg. Tel. 14435.

Föreståndarinne- och lärarinnebefattningarna

vid kvinnliga Landthushållsskolan å Hussborg äro till ansökan lediga. Tillträde 15 maj. Närmare upplysningar lämnas af skolans föreståndare Direktör U. Celsing, Hussborg & Johannisberg.

Plats som sjuksköterska

för Bjurkärns sn af Örebro län är ledig att tillträdas den 24 nästa april. Lön 400 kronor och fritt vivre å socknens ålderdomshem. Sökande bör hafva genomgått utbildningskurs å lasarett eller liknande anstalt samt därtill kunna visa sig fullt hemma i epidemisjukvård. Ansökningar med bifogande af betygsafskrifter, läkarebetyg om god hälsa samt intyg om ålder och frejd insändas före den 1:a nästa april till kommunalnämndens ordförande, adress Sörby Bjurkärn, hvilken ock på begäran lämnar närmare upplysningar om platsen.

PLATSSÖKANDE

ANSPRÅKSLÖS, förlofvad flicka önskar plats å landtegendom för att mot fritt vivre vara husmodern behjälplig med hemmets skötande. Svar till »1:sta april 1916», Iduns exp.

STUDENTSKA, prästdotter, önskar guvernantsplats (eventuellt annan anställning) under sommaren. Helst »uppåt landet». Betyg från somrarna 1914 o. 1915. Sv. till Astrid Palmér, Klostergatan, Lund.

EN ORDENTLIG FLICKA med godt föräldrahem och kunnig i handarbete önskar plats den 1:sta maj på landet i stillsam familj att gå frun till handa. På lön fästes ej afseende, mera på ett godt bemötande. Svar till »Pålitlig A. B.», Iduns exp.

ENKEL, BILDAD BÄTTRE FLICKA, kunnig i alla husl. sysslor samt enk. sömnad, handarbete, engelska språket, späda barns vård, önskar plats 1 april i fin familj, där jungfru finnes, i mellersta eller norra Sverige. Svar till »Barnkär», Vasagatan, Göteborg p. r.

FLICKA, som genomgått hushållsskola, varit modist i flera år, kunnig i handarbeten, önskar plats i familj. Svar till »Våren 1916», Växjö.

20-ÅRIG JÄMTLÄNDSKA önskar plats att gå frun tillhanda, genomgått folkhög- och husmoderskola. Sv. till »April», Djursholm p. r.

UNG FLICKA önskar fr. o. m. maj månad plats i sjukvård eller som sällskap åt äldre dam eller herre. Goda betyg och rek. finnas. Svar snarast möjligt till »K. W—g», Näsviken p. r.

BÄTTRE FLICKA önskar komma i god familj såsom husmoders verkliga hjälp. Genomgått hushållsskola, kunnig i linnesömnad och handarbeten. Löntagare och familjemedlem. Svar till »M. A.», Kisa p. r.

21-ÅRIG bättre musik. flicka kunnig i enkl. matlagn. o. van vid husl. göromål, önskar plats i fam. (Skåne el. Småland) där jungfru finnes. Lön önskas samt anses som familjemedl. Sv. till »Huslig», Ängelholm.

UNG NORRLÄNDSKA önskar plats i god familj, där jungfru finnes. Är villig deltaga i alla inom ett hem förek. syssl., gärna där barn finnas. Har genomgått hushållskurs i Sthlm samt kunnig i enklare handarbeten. Sv. till »Familjemedlem 23 år», p. r. Sundsvall.

ÄRADE FRUAR! En enkel o. arbetsam linnesömmerska önskar på våren eller sommaren några syställen. Sv. t. »Linnesömmerska», Uddevalla p. r.

UNG FLICKA af god familj som genomgått Östmans Husmodersskola samt Handarb.-kurs, är kunnig i sömnad o. husliga göromål önskar plats i bättre hem som husmors hjälp, helst på landet. Lön önskas. Sv. t. »A. M.», Iduns exp.

UNG, BÄTTRE FLICKA önskar plats å herrgård att lära hushåll mot fritt vivre. Sv. t. »1916», Eskilstuna p. r.

EXAMINERAD BARN- OCH SJUKsköterska önskar plats. Sv. t. »25 L.», poste restante Lidköping.

EN FLICKA med goda betyg önskar plats (nu genast) i familj, där jungfru finnes eller hos ungherre, helst vid större samhälle. Svar till »Pålitlig N. N.», Iduns exp.

UNG, BÄTTRE 18-ÅRIG FLICKA som genomgått 8-kl. läroverk och kunnig i pianospelning, önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Någon lön önskvärd. Sv. till »Apoteket», Markaryd.

20-ÅRIG, ENKEL, bättre flicka, som genomgått kurs i hushållsskola, önskar plats i familj, helst å större gård, att deltaga i husliga sysslor. Sv. t. »Familjemedlem», Haraldsmåla.

UNG, BILDAD FLICKA önskar till våren plats som hjälp och sällskap i familj eller hos ensam dam. Är äfven villig att, om så önskas, utan jungfru åtaga sig hemmets sysslor. Små pret., goda rek. — Svar till »Hjälp i hemmet», Iduns exp. f. v. b.

Härmed inbjudes till Aktieteckning i A.-B. Husmödrarnas Centralförmedling.

A.-B. har till uppgift att förmedla försäljningar mellan Hem i landsorten af de alster deras gårdar frambringa, såsom matvaror af alla slag, bär, frukter, konserveringar o. inläggningar, vätnader o. föröfrigt allt de önska afyttra utan andra mellanhänder än våra direkt t. hem i Stockholm.

Aktiebrefven äro på 10 kr. styck o. ställas till viss man. Teckningslista o. alla öfriga upplysningar lämnas tacksamt af Martha Larsson, Husmödrarnas Centralförmedling, Jakobsgatan 20, Stockholm.

FLICKA FRÅN LANDET önskar plats i prästgård att delt. i husl. göromål. Sv. t. »Familjemedlem», Borgstena p. r.

UNG, BÄTTRE FLICKA, som genomgått »Barnavård» samt tillika ettårig kurs i sjukvård, önskar plats 1 april i god familj att sköta mindre barn, helst spädbarn. Svar till »Östgötska», Sommen p. r.

TVENNE FLICKOR önska plats att servera vid badort. Rek. finnas. Sv. till »Sommaren 1916», Borås p. r.

EN UNG SKÅNSKA önskar plats i Stockholm som hjälp och sällskap i familj. Kunnig i linne- och klädsömnad och handarb. Sv. t. »Familjemedlem 20 år», Iduns exp.

UNG SLÖJDLÄRARINNA önskar den första (1) maj att få komma i familj, där tillfälle gifves att lära matlagning. Villig deltaga i allt arbete. Tacksam för svar till A. Hansson, Kullsveden.

SÅSOM FAMILJEMEDLEM önskar 21 års frisk flicka, barnkär och pålitlig, plats. Rek. finnas. Svar emotses tacks. till »den 24», Halsberg p. r.

23-årig enkel,

barnkär, bättre flicka, kunnig i sömnad, önskar plats i familj att biträda med hemmets skötsel. Svar till »Familjemedlem», Älem p. r

Ex. Skolkökslärarinna

med utmärkta betyg och rekommendationer önskar lämplig plats vid skolkök, inrättning eller i familj att förestå hushåll. Svar till »Norrländska 23», Iduns exp. f. v. b.

23-årig flicka

med normalskolekompetens önskar mot fritt vivre såsom husmoders ställskap och verklig hjälp komma till fin och treflig familj (helst i stad) där jungfru finnes. Är kunnig i alla inom ett hem förekommande göromål. Familjemedlem. Svar emotses tacksamt till Box 3, Vedum.

Handarbets- och Väflärarinna

söker anställning i familj eller skola. Svar till Gumælii Annonsbyrå, Malmö, under märke »Handarbetslärarinna».

Ung, bildad, musikalisk tysk fru

från Ostpreussen, hemmastadd med svenska förhållanden och bord, önskar plats i Sverige som husföreståndarinna i bättre hem. Utmärkta svenska och tyska referenser. Svar till »Tyska», Sv. Telegramb., Malmö.

Plats som husföreståndarinna

eller ställskapsdam önskas af välrekommenderad medelålders dam med utpräglad ordningssinne och van att leda tjänare, helst i Stockholm. Vid lön fästes mindre afseende än vid att komma i ett verkligt bildadt och godt hem. Svar till "Våren 1916, Iduns exp. f. v. b.

Observera!

Medelålders flicka fullt kunnig i alla i ett hushåll förekommande göromål, äfven kontorsarbete, önskar vara medlem i bättre familj, helst på landet, är villig deltaga i hvarjehanda arbete. Betalar något i början om så önskas. Sv. Box 35, Kinna

INACKORDERINGAR.

UNGDOM MOTTAGES för sommaren i treflig prästgård. Goda ref. Svar till »Sommaren 1916», Iduns exp

FÖR NERVSJUK medelålders dam önskas heinackordering till moderat pris i vacker trakt på landet, helst i närheten af Stockholm. Prisuppgift o. ref. till »49 år», Iduns exp.

HELINACKORDERINGAR mottagas året om i Nås. Billiga priser! Lämplig rekreationsort. Rikstel. 5. Inneh. M. Kallin, Svedens pensionat, Nås.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem,

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris kr. 3:50 pr dag, 75 à 85 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

Furudals pensionat

gammal bruksherrgård i v:a Dalarne. Skogrik, hög trakt (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt och fiske. Rekss. utmärkt rekreationsort. Uppl. Sv. Tur.-För. eller Fru G. Wuttke, Furudal. Rt. 2 c.

Lisakulla Hvilohem Sätila.

Västergötland, erbj. ett lugnt och stilla hem Härlig natur. Godt bord! Helinack. fr. 65 kr
Elisabeth Schultheisz, Sätila.

Konfirmandundervisning

meddelas under inst. sommar i Västerlösa prästgård, vackert och fritt belägen, 15 km. järnväg fr. Linköping. Pianino och orgel finnes. Vidare gm kyrkoherde R. Janzon, Västerlösa.

Konfirmander

mottagas 15 juni—1 aug. Åttonde året. Komminister Rudolf Möller, Svanesund, Orust.

Gransbo pensionat,

adr. Tranås. Högt och friskt läge, c:a 1,000 f. ö. h. Vacker natur. Barrskog.

God och billig

inackordering erhålles på landet, nu genast, eller till sommaren. Naturskön trakt. Nära skog och sjö. Svar till Frkn Österberg, Fack 30, Hjo.

Babylådan

innehållande fullständig utstyrsel af 2 omgångar för späda barn, välsydt och af bästa kvalité, pris 10 o. 15 kr. pr låda beroende på montering. Sändes mot efterkraf.
A. C. Cronquist & Son,
Rikstel. 815. MALMÖ

D:r Heumans
ELEKTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA ÅKOMMOR.
Kungsportsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Gymnastikdirektörsexamen
aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. *Kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Mélanogéne,
Dicquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 5:— + porto. Försänd diskr.
Franska Parfymmagasinet,
Hoflev., 21 Drottninggatan 21, Sthlm.

Afmagringstvål,
— absolut verkande — oskadlig. — Pris kr. 4:50 + porto. Förs. diskr.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör.
21 Drottninggatan 21.

OATINE,
denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppfriskar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, **friska engelska teinten. Äkta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock:** pris 1.50; 4-dubbelt inneh. 3.—. **Oatine-Snow:** 1.50. Finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

VÅRDA HÅRET
om det är sjukt eller friskt, och använd
• ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL. •
Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos
Kungl. Hofleverantör
ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.
Återförsäljare rabatt.

E. Wolstrups Crème D'Orient
och samtliga preparater (yppersta medel för hudens vård).
Ensamförsäljare:
Anna Carlssons Parfymmagasin,
Hamngat. 12. Sthlm. (Midt för Kungsträdg.)

GOTHILDA KJELLMAN, Vegag. 9
Tel. V. 1335.
Hyg. ansiktsbeh. o. årets vård Mottag. endast damer. Farfars Hårväxtpomada eft. rec. af dr. C. J Kjellman. 3 kr. pr burk, exp. postf till landsorten.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privat kläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af **33 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 30 kg. Afgiftsfri af hämtning och hemsändning.
Allm. 9344. Riks 3815.

Damer! Vårda Eder hud!
Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

1:sta häftet af
"Moster Emmas Väfbok"
har nu utkommit i sin 4:de upplaga tillökt med nya mönster för mattor och gardiner. Erh. mot 1:35 i postförskott från Moster Emma, Kneippbaden

Lektioner i Linnesömnad,
(äfven blusar, underkjolar, skjortor, barnkläder.)
Elever mottagas dagligen 10 jan.—10 juni, 15 sept.—15 dec.
Eva Egnér. Karin Egnér.
R. T. 3530. *Sibyllegatan 36, Stockholm.* A. T. 21004

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

Arvika:	Arvika Tidning.	**Malmö:**	Skånska Aftonbladet.
Avesta:	Avesta-Pesten.	**Mora:**	Mora Tidning.
Borlänge:	Borlänge Tidning.	**Norrköping:**	Östergötlands Dagblad.
Borås:	Borås Tidning.	**Nyköping:**	Södermanlands Nyheter.
Eksjö:	Eksjö-Tidningen.	**Nässjö:**	Nässjö-Tidningen.
Engelholm:	Engelholms Tidning.	**Oskarshamn:**	Oskarshamns Tidningen.
Eskilstuna:	Eskilstuna-Kuriren.	**Piteå:**	Norrbottens Allehanda.
Eslöf:	Skåningen Eslövs Tidning.	**Skellefteå:**	Skellefteå-bladet.
Falkenberg	Falkenbergs-Posten.	**Sköfde:**	Skaraborgs Läns Annonsblad.
Falun:	Falu-Kuriren.	**Sollefteå:**	Sollefteå-Bladet.
Gefle:	Gefle-Posten.	**Sundsvall:**	Sundsvalls-Posten.
Halmstad:	Hallandsposten.	**Söderhamn:**	Helsingen.
Hedemora:	Södra Dalarnes Tidning.	**Södertälje:**	Södertälje Tidning.
Hudiksvall	Hudiksvallsposten.	**Trelleborg:**	Trelleborgs Allehanda.
Hälsingborg:	Helsingborgs Dagblad	**Uddevalla:**	Bohusläningen.
Härnösand:	Hernösands-Posten.	**Umeå:**	Västerbottens-Kuriren.
Höganäs	Höganäs Tidning.	**Uppsala:**	Tidningen Upsala.
Hörby	Mellersta Skåne.	**Visby:**	Gotlänningen.
Jönköping:	Smålands Allehanda.	**Vänersborg:**	Ellsb:s Läns Annonsblad.
Kalmar:	Barometern.	**Västervik:**	Västerviks Veckoblad.
Karlskrona:	Karlskrona-Tidningen.	**Västerås:**	Westmanlands Allehanda.
Karlstad:	Karlstads-Tidningen.	**Växiö:**	Smålandsposten.
Kristinehamn:	Ansgariiposten.	**Ystad:**	Södra Skåne.
Laholm:	Sydhalland.	**Örebro:**	Örebro Dagblad.
Landskrona:	Landskrona-Posten.	**Örnsköldsvik:**	Örnsköldsviks-Posten.
Linköping:	Östgöta Correspondenten.	**Östersund:**	Jämtlands Tidning.
Luleå:	Norrbottens-Kuriren.	**Östhammar:**	Östhammars Tidning.

Chesebroughs

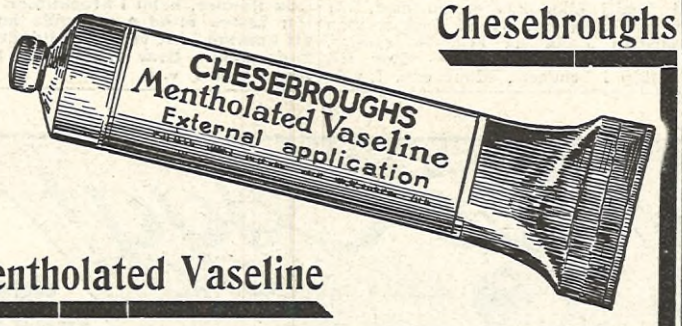

Mentholated Vaseline

Om Ni fått
en grundlig förkylning med snufva och hufvudvärk, så köp en tub
Chesebroughs Mentholated Vaseline
Gnid sedan in panna, tinningar och näsa med detsamma, och Ni skall utan tvivel finna, hvilket behagligt och osvikligt botemedel det är.
Säljes endast i tuber à 50 öre och 1 kr.
OBS.! »Chesebroughs Vaseline» är den enda äkta Vaselin som finnes, hvarför noga torde tillses, att den köpta varan bär namnet:
Chesebrough Mfg. Co. (Cons'd) New York.

Bränslebesparing!
Köp ***Äggbriketter*** *à Kr. 4.75 pr hl.*
passande för kokspisar och eldning på galler i kakelugnar.
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks- och Allm. Telefon Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

8:de kursen i trädgårdsskötsel för kvinnliga deltagare
vid Adelsnäs Trädgårdsskola börjar den 15 April och fortgår till den 15 Okt. Anmälningst den utgår den 15 Mars. Vidare upplysningar om kursen lämnas af skolans föreståndare, direktör E Hjelm. Åtvidaberg.

Vid Slagsta seminarium
(Seminariet för utbildande av sinnesslölärarinnor)
börjar ny kurs den 1 September d. å. Ansökan om inträde sändes senast den 15 maj under adr. Föreståndarinnan, Slagsta, ***Fittja.*** Kursen är tvåårig och kostnadsfri.
Cirkulär med närmare upplysningar lämnas på begäran.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
9:de kursen den 1 apr.—31 okt. 1916. Ett par stipendier utdelas. Prospekt och ref. på begäran. ***Lillie Landgren. Märta Philip.***

Bilder å porslin
efter insända fotografier. Elegantaste utförande. Finaste prydnads- oeh presentartiklar. Väggtallrikar, Vaser, nipperaskar. Illustrerad priskurant på begäran, mot enkelt porto, från
BERNH. HEDLUND, NORRKÖRING.

Praktiska gångmattor
tillverkade af starkaste cellulosafiber, 60 cmtr breda, försäljas mot efterkraf genom Svenska Maskinaffären, Örebro, till 1 kr. per meter. Försök några meter på prof!

Bästa Garderobs- Klosetter
ÖREBRO KLOSETTFABRIK, Örebro.

Grevie hushållsskola
öppnas omkring den 1:sta mars. Enklare och finare matlagning, handarbete, konstväfnad, klädnings- och linnesömnad. Tillskrif »Hotellet», Grevie.

Turkiska badet
i Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1.50, efter kl. 12 kr. 1.75.

Lika bra och bättre än de bästa utländska i afseende å konstruktion, hållbarhet, samt lätt och tyst gång. Prisbilliga.
Obs.! Förmånliga afbetalningsvilkor.

VACKRA MÖNSTER
å brodyr till daglinnen (4 olika) erhållas pr omg. mot insändande af 50 öre i frimärken till Box 14, Bankeryd.

Hårarbeten,
ej fabriks- utan hemarbete. Flätor af äkta mjukt naturhår, alla färger, fylliga, 50 cm. längd 4:50, 60 cm. 6:50, 70 cm. 8:—, 80 cm 10 kr. Länkar 2:—. I öfrigt utföres allt hårarbete. Önskas arbetet af eget hår kan sådant insändas. Förstklassigt arbete garanteras. Om ej till belåtenhet får varan returneras. Sändes utan angifvande af innehållet mot postförskott.
Fru ELVIRA OSSBORNE,
Vallingatan 35 II, Stockholm.

Dagl. uppl. 7 ggr. i veckan

	Pr. år:	Pr. halvår:
I Stockholm	12; —	6: —
I landsorten	6: 50	3: 60
Halvveckoupplagan	2: —	1: 15

Afton-Tidningen
har på två år 8-dubblat sin upplaga. Ett lysande bevis för att tidningen är omtyckt. Prenumerera! Annonsera!

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1916.